…es eule.

x. Ćwierzowicza franc. Antoniego: Prawa ręka na wykupienie niewolników powagą Trójcy Przenajświętszej dana.

PRAWA RĘKA

Ná wykupienie Niewolnikow

POWAGĄ TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY

D A N A;

Władny z *Urzędu*, Mądry *w Zycia Swiątobliwości*, Łáſkáwy *w Miłości* BOGA *y bliźniego Więźniow* OBRONCA

S. JAN DE MATTA,

Zakonu TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY Odkupienia Niewolnikow

FUNDATOR y PATRYARCHA.

Przy doroczney Iego Uroczyſtości

przez

X. M. FRANCISZKA ANTONIEGO CWIERZOWICZA,

w Akademii Krákowſkiey Náuk Wyzwolonych y Filozofii Doktorá, teyże Profeſsorá, Kollegiatá Mnieyſzego, Alumnow Seminárjum Biſkupiego Akádemickiego Dyrektorá, Piſárzá Apoſtolſkiego.

Publicznemi dwiemá Kazániámi

Przezacnym Gościom,

W Kościele Klaſztoru WW. OO. TRYNITARZOW ná Káźimierzu przy Krákowie,

Roku

*1762. MĄDROSCI VVCIELONEY BOGA

*Y ODKVPICIELA CHRYSTVSA SYNA MARYI,

*1763. Dniá 8. Mieſiącá Lutego,

POKAZANY.

W KRAKOWIE, Drukárni Seminár: Biſkup: Akádemickiego.

IN STEMMA
ILLUSTRISSIMÆ Domûs
ANKWICZYANÆ.



I.

Littera Cæsareæ, quæ vicit pondera gazæ;
Magnæ Virtutis denotat esse Viros.

II.

Verte Decus quâ parte velis, hoc perlege Stēma
Qualis quanta? ſcies, *Ankwiczjana* Domus.

III.

Perlegat ipſe Polus, noſcet conforme Tonanti,
Præter qùod terris; Littera nota DEO.

IV.

Qui dubitas, hoc ipſe DEO da Stēma legendū,
De Cælo magnū Maximus Ille leget. *Sarb. in lyricis.*

V. (unâ;

Cur geminū V. Stēma Domûs? hâc credo qùod
Totus amor Patriæ vivit & almus honor.

VI.

Flectitur in varias *Abdank* cur Stemma figuras?
Et Cælo & terris flexilis iſta Domus.

VII.

Hæc tulit immemorî Virtus generoſa trophæô
Aurea pro Patrio robore dona Tagi.

VIII.

Fortè parē in terris capiunt non culmina ſedē,
Abdank; exſuperant verſa ſub aſtra Polum.

IX.

Abdank Stemmatici ſinuoſam cerno figuram,
Hìc ſinus eſt Patriæ: tuta recumbit eô.

X.

Conſpirat quamvis in Frontem Mitra bicornis;
Ex MÆCENATIS Stemmate plura lege.

XI.

Trinum perfectum fertur communiter eſſe:
Nil non perfectum continet Iſta Domus.

XII.

Sola refert *Abdank* majuſcula litera vocem,
Denotat Inſignes per ſua facta Viros.

XIII.

Gemma Vavellanæ triplicis pretioſa Coronæ,
MÆCENAS Summis appretiata Viris.

XIV.

Littera ſcripturis haud quando ſufficit una;
Hæc Patriæ votis ſufficit una ſatìs.

XV.

Ordinis eſt TRIADOS *Mæcenas* quòd *Benefactor*
Abdank quod triplex (prodit) acumen habet.

PERILLUSTRI & REVERNDISSMO Domino

D. ANDREÆ

DE POSŁAWICE

ANKWICZ,

In Alma Universitate Cracoviensi Utriusq; Juris DOCTORI, Ecclesiarum; Cathedralis Cracoviensis CANONICO, Parochialium: Mielecensis, Szczucinensis, &c. PRÆPOSITO, DOMINO, MÆCENATI AMPLISSIMO.

S*Ermonem Concionatorium quem annô proximè exactô, pro Majori Laude* DEI *in Sancto Confessore suo* JOANNE de MATHA *augenda: inter Summum Missæ Sacrificium Te tunc Celebrante dixeram, alterumvé similem*

pri-

priori, jure meritissimo non cuipiam alteri quam Tibi & Magno Tuo Nomini nuncupandum esse in animo duxi. Perillustris & Reverendissime Domine, Dñe Mæcenas Amplissime. *Enim verò: Ecclesiastico postquam prodiit è Suggestu, lucem volens videre publicam, ubi felicius Patrocinium invenisse sibi poterat, quam apud Te* Reverendissime Domine, *qui avita Prædecessorum Tuorum virtute, id maxima semper contentione urges, hoc enixissimè promoves, quomodò justitiæ, pietatis & Orthodoxæ Religionis viribûs, Cœlo thesaurizando; alios vincas. Tales fuere à prima Pervetustæ* Domûs *Tuæ origine qui adhuc temporibûs Grachi Monarchæ & Fundatoris Urbis Cracoviæ sub Annô 999. ab illo Nobilissimo sui Clenodii Parente, fortissimo Milite* Skubow *dicto processerant,* (a) *tandem sub Boleslao Krivousto sub Anno D. 1109. ex notabili quodam & æterna memoriâ digno, apud Henricum Imperatorem in munere Legationis Heroico actu, Stemmatis* Abdánk *cogno-*

[a] Długosz, Paprocki, Okolski.

cognomentum & sæculîs æstimatum Skárbkonum *Nomen acceperunt. Nonne Pervetusta hac de Gente fuit Pientissimus ille* Cracius Antistes *Lambertus III. Sancti STANISLAI Gloriosi Pontificis & Martyris CHRISTI circa Annum 1083.* Successor? *qui Corpus Ejus è Rupella ad Cathedram: in qua usqué hodie honorificentissimè colitur & coletur olim semper, multîs Cœlitùs ad id præstandum mirficisqué modîs permotus; transtulit. Habet gratias* Abdánkorum *Domui Ecclesia Sancta, in tot singularis Devotionis & Zeli in DEUM & Religionem Christianam Viris, utpote in* Michàéle *Comite* Skárbkone, *Monasterii Ordinis S. Benedicti Lubiensis in Majori Polonia; sub Anno* 1114. *in Ruslao Comite Cænobii Sulejoviensis, Munificentissimis Fundatoribus & Dotatoribus. Habet pèr qùam obstrictissimas gratias Tuæ* Skárbkonũ Domui *Patria, in* Skárbimirio *A. D.* 1106. *Duce Exercituum Regni, per totam Pomeraniam in Sago & Toga Clarissimi, qui insuper contra Henricum Cæsarem adversas duxit acies, idem à*

Bole-

Boleslao Krivousto in Bohemiam missus, post tot pèr qùam dextrè & gloriosè gesta, Palatina Cracoviensi sedit Caruli; in Wseborio Skárbek *Vladislai II. temporibus Duce Exercituum; Wlostyborio Archiepiscopo PRIMATE Regni sub Anno* 1279. *Petricio Episcopo Posnaniensi sub Anno* 1265. *In* Alberto *Palatino Sandomiriensi, qui*(b)*à Paganis ex arcu ballista transfixus, factus victima publici pro Patria amoris. Fuere olim in summo semper pretio* Skárbkones, *imò verò jam in plures Familias divisi: fuere Regibus & Dynastis, Principibus Dominis, pèr qùam valde accepti* Ankwiczyi, *quod etiam Venceslaus Romanorum Rex & Bohemiæ, concessô ad id; sigillô suæ Regiæ Majestatis munito, Pragæ, post CHRISTI Nativitatem Annô* 1412. *die S. Francisci, Regnorum suorum; Bohemici 50mô, Romani 35tô. amoris in Domum Tuam* Reverendissime D. *Instrumentô, datoq; testatus est diplomate; strenuo* Nicolao ANKWICZ *de Postáwice, Arma sua Gentilitia ac pervetusta* Ab-

dánk

[b] *Cromer lib.* 12.

dánk *Bohemicorum Insignî; dimidio in galea Leone: tanquam incomparabilîs fortitudinis & constantiæ* Ankwiczyorum *Symbolô, insigniri* (c) *permisit. Hìc videre est: priscis coœva sæculis* Gens Ankwiczyáná, *antiqua origine Nobilis, qùam altas per totam fere Europam diffundens fixit radices, quomodò sæculis ad invidiam non sinè laude floruit. Ex qua quidem prognatus LAURENTIUS de Poślawisz (Polonis Posłáwice) cui in Ecclesia S. Joannis Vratislaviensi à Nepote positum Armîs Gentilitiis ac inscriptione Latina exornatum, etiam in hodiernum diem; sumptuosum visitur Monumentum. Reliquit supra fatus LAURENTIUS non degeneres Nominis & Virtutis suæ Hæredes, ex* Barbara Weigelia *susceptos,* Petrum & Ambrosium. *PETRUS contra omnia adversa immota Petra; hostiles mira dexteritate insequebatur phalanges, AMBROSIUS Ecclesiæ* Dulce Columē, (d) *sub Anno 1470. Vratislaviensis Cathedræ* Canonicale *ornavit* Stallum. *Prodierunt pariter ex PE-*

B TRO

[c] *Ex Actis Regiminis Regii Ducatûs Bergensis authenticè extractum.*

[d] *Brevis in volatilibus est apis; intium dulcoris habet fructus illius. Eccli: 11mô v. 3tiô.*

TRO & Anna Gossingeria *bini; PETRUS* & *NICOLAUS uterqué genuina veræ gloriæ & non fucatæ laudis* Imago. *Horum prior* Ambrosium *imitatus, Collegio* Canonicorum *Vratislaviensium* (*postquam studium suum triennale; sic obloquentibûs Ecclesiæ illius statutîs, in Urbe Romana absolutum, Rectoris Academici literîs comprobatum consummâsset*) *cooptatus, quod etiam ex literis sub Anno Christi sæculum XV. inchoante editis, inter Ecclesiæ Archiva hodiequé asservatis, liquidò constat. NICOLAUS magna dexteritate & authoritate Rempublicam gessit, & ad ipsam Urbis & Ducatûs Vratislaviensis Præfecturam* (Hennelio *hâc de re testimonium perhibente*) *promotus est. Tantîs ortus Natalibûs* Abrahamus; Nicolai *Urbis totiusvé Ducatûs Vratislaviensis Capitanei, &* Magdalenæ Rheinholdianæ *Filius posthumus, ab Avita Paternaqué virtute minimè secessit, sed Patriæ suæ laudatissimè per plures Annos Ducatûs Universi* Præfectus, *in rebus agendis ac Conciliis cunctis, moderatione animi & prudentia, in*

omni

omni deniqué vita linguæ cum mente concordiâ singulariter pollens; adeò: ut Bono publico natum, faterentur meritò omnes illo sæculo minimi ac maximi, nec minùs gloriæ famæqué ab eo tunc Patriæ; quàm à Patria illi accederet. Exhaustis viribûs, plenus dierum & meritorum pro Republica, dives copiîs & gloria, inter ipsa gravissimi muneris negotia, ex morbi genere quem attonitum stuporem (apolexiam) nominant; pridiè Nonas Septembris, 1606. qui ætatis suæ 69nus fuit Annô, vitam gloriosè & justè transactam, placidissimè clausit. in Templo D. Elisabeth *sacrum penes Baptisterium sepultus. Lithvanum si me vectigalîs in Te* Reverendssime Domine *calami officium ducit in Orbem, & ibi sub initia adhuc* renascensis ex aqua & Spiritu Saucto: *Magni Ducatûs Lithvaniæ; Magnum Nomen ANKWICZYANUM veneror, à* CAROLO ANKWICZ *circa Annum 1323. Nomine & hæreditaria in ibi possessione propagatum. An non æternæ laudis carmine dignus recensendus venit? sub* Vladislao Jagellone Sigismundus

ANKWICZ, *qui victrici de Crucigeris fortitudine Regium tantoperè sibi Cor devicerat, ut in* Zophia Jagellonide *Matrimoniali sibi fœdere juncta, Socerum Regem habere; Gentemqué suam succedentibus continuò per quatuor propè sæcula in Thronum* Jagellonibus, *fortunata affinitate copulare meruisset. Ast & in* Joanne *Filio* Notario Regni; *indelebilem gloriæ suæ fastis immortalibus inscribendum reliquit characterem. Magnum est vel cogitare tantùm;* Leonis ANKWICZ *sub Zamoyscio illo Exercituum Duce Magnanimitatem, qui delectâ suorum militum manu, tribûs duntaxat millibûs instructus, quadraginta Scytharum millia, hostibus* ùt Leo *formidabilis victore fudit gladiô, in tantæ rei præmium Capitaneatu Bochustaviensi, Supremâ Excubiarum Regni Præfectura, Palatini tandem Kijoviensis munere functus, in* Alexandro *Filio Palatino Bracławiensi, omnibûs altior triumphîs claruit Philippus.* Paulus ANKWICZ *quomodò non Regis & Regni Sarmatarum Nomen portavit coram Gentibus? sancito Tur-*

cam

cam inter Regemq; Sigismundum I. fœdere, Regno pacem ac securitatem; sibi Senatoriam Castellanatûs Sandomiriensis Purpuram comparavit. Prussiam Regalem si respexero: hæc Nomen Tuum Reverendissime Domine *prona colit, in qua* Lescone Nigro *tunc Regnante, Guilelmus & Gualterus* ANKWICZYI *Germani Fratres, florentissimum ad hodierna tempora in Capitaneatu Leoburscensi Indigenatum fundârunt. Ulteriores in Prussia Nobilissimæ Propaginis ANKWICZYANÆ vices; in* Ludovico ANKWICZ, *cum* Catharina Bandemerowna *de Stemmate* Korzbok, *aliàs tres Carpiones; ex qua* Evaldum & Petrum *suscepit, venerabundus prosequor. In* Evaldo, *in majori & minori Janowice & Dziechlin Hærede,* Hedvigi Polencowna, *Armorum medii armati Heròis in Matrimonium juncto, integerrima Nomini suo enatavit gloria;* Petrus *Bonorum Kurbaren & Szenenbek in Capitaneatu Stolpensi Hæres,* Fridericum *genuit, Paternæ virtutis, Bonorum; suorum necnon suprafati* Ludovici *factum Hæredem.*

Eval-

Evaldus *item* Franciscum *Cathedræ Varmiensi sub Anno* 1702. Canonicum *dedit. Ex* Francisco Canonico *occasione sumpta: Sacri in paginam ultro se profundunt honores, ex quo liquet quod Domui* Tuæ Reverendissime Domine *non parum Religio debet, semper olim à prima Origine illi inquilina. Fulgebant nuper in Candelabro Ecclesiæ:* Andreas, *Cujaviensis;* Joannes, *Culmensis; ANTISTITES,* Petrus *Suffraganeus Posnaniensis ANKWICZYI.* Stephanus *fugere honores pro honore sibi delegit, Institutum* Soc: JESU *amplexus exemplarissimè vixit, Theologicîs & Philosophicis Studiîs viguit Celeberrimus,* (e) *Annô* 1711. *ad portum beatæ æternitatis Sandomiriæ appulit. Porro: inter omnes Regni Status beatam censeo Patriam ANKWICZYANO Nomine, beatam & Illo* Laurentio ANKWICZ, *Capitaneo Woynicensi & Białocerkwinensi, octo magnorum Filiorum Magno Patre, qui omnes contra Othomanicos hostes pro Fide & Patria gratam Cælo se-*

(e) Okol: *tom.* 3. *fol.* 367. Niesiecki *tom.* 1*mô.*

lo sesse immolârunt victimam. Alexander *rursus priori non absimilis,* Joannis III. *Regis Poloniarum intimus* Orestes, *cujus consiliis in rebus belli pacisqué componendis, Victoriosissimus Monarcha nunquam non prosperè usus; hic in atroci illo ad Viennam prælio læthali acceptô vulnere,* Succamerarii Regni *ornatus honore, non diu supervixit, vulnere morteque sua periclitanti tunc saluti Patriæ succurrit.* Paulum Pocillatorē Rregni, Valentinum *in Chyszow, ejus Filium* Ambrosium, *qui circa Annum* 1550. *cum Białkowska;* Stephanum *qui cum* Duninowná Gościkowska; Albertum *in Frysztak, Glinnik, Czeszyna, Stubienic, Miękisz Hæredem, qui cum* Bolestraszycka; *Matrimonialia inierunt fædera, prolixiùs non deprædico, compendiosiùs tantùm (brevitati consulere volens) seriem Eorum percurro. Adeò Domus Tua* Perillustris & Reverendissime Domine Mæcenas *Viris maximîs uberrima, triumphîs refertissima, honoribûs copiosa: alîoquin jam non nihil defessa scribentis penna, à MICHAELE*

Pri-

primùm Novogrodenſi, Stężycenſi, Pilznenſi Vexillifero, *ac demum* Caſtellano *Zawichoſtenſi, &* *JUDITHA de KUROPATNICCIIS Stemmatis* Nieczuiá, *Caſtellanide Kijovienſi, Avo & Avia Tuis Paternis, ad Magnum* Progenitorē *Tuum HIERONYMUM* de Poſtáwice ANKWICZ *Caſtellanum Zawichoſtenſem, reverentiali cum cultu deſcendit. Hic Patriæ Senator & Conſus; Materqué Tua ELISABETHA, ANDREÆ CZERNY* Caſtellani *Sandecenſis Filia, excellentiſſimarum qualitatum & tanti Nominis* Pandora, *omnes Tibi Orbe toto Lechico Illuſtriſſimarum Familiarum collectos in unum pandit ſplendores. Illa enim ex* Germana *CHRISTOPHORI SZEMBEK PRIMATIS Regni prognata* Sorore, *Nomen Tuum Roſis Gentilitiis coronat, & Purpuris Domeſticis ornat. Quid* Fratres *Tui? quos non magis natura quàm magnæ ſimilitudo indolis Tibi paravit Germanos.* STANISLAUS Dapifer Cracovienſis, Succamerarius *S.R. Mttis; nemini unquam illaudatus relinquendus, LAUREN-*

TIUS

TIUS Caſtellanides; MICHAEL Lojolanæ Delicium Familiæ de quo meritò quæri poſſet: quis ùt MICHAEL. Adſunt *nobiliſſima Domûs ſuæ Ornamenta Sorores Tuæ, HEDVIGIS & JUDITHA, illa primô votô ANTONIO BARANOWSKI* Dapifero *Dobrinenſi, ſecundô JOSEPHO MIETELSKI* Venatori *Lubaczevienſi; hæc ANTONIO DEBOLI* Vice-Capitaneo *Caſtrenſi Grabovecenſi,* Pocillatori *Horodelenſi, condignô ſociatæ connubiô. Elegantioris ſvadæ opus eſſet ſtylô, ubi Patruos Tuos Æſtimatiſſimos, ADALBETUM* Theſaurarium *Podoliæ, LUCA; VALENTINUM* Caſtellanũ *Conarienſem Siradienſem, ANNÆ BORZĘCKA* Subdapiferidis *Magni Ducatûs Lithvaniæ;* Genitores ANKWICZYOS *veneror. Inter Germanas verò Magni Genitoris Tui Sorores VICTORIA RADZIEIOWSKA* Caſtellana *Rypinenſis,* Radziejowſciorum *Nominis, quod etiam Cardinalitia* (*f*) *in MICHAELE PRIMATE Regni attollit Eminentia, primatum tenet. ANNA KOCHANOWSKA XAVERII KOCHANOWSKI* Caſtellani *Czechovienſis omnes re & nomine complexa Charites* Mater. *IOANNA* Romerowa *Subdapifera Pilznẽſis, Alexandrô Caſtellano Zavichoſtenſi; felix tantô ſuo Genitrix Natô; decora decoribus adaugent. Huc*

(f) *A, D. 1686. die 2da 7brîs.* ab Innocentio XI. creatus.

ſpectant ex linea Paterna Amitini Tui Fratres: Ioſephus; *Caſtellanus Leopolien*: Albertus; *Referen: Regni* Siemińſcii. Illuſtr: M. D. Ożga *Capitaneus Byſzovienſis, Illuſtriſſimi olim* Epiſcopi *Kijovienſis ex Fratre Nepos. Influit in rubrum Sanguinis Tui Ma re Principum* Lubomirſciorum *Srzeniawa, ex* Lubomirſcia *circa Annum 1640.* Petri ANKWICZ *Conſorte. ex qua duas Filias; unam* Koziccio, *alteram* Brandyſſio *nuptas ſuſceperat. Veniunt in paginam ſexcenta alia Illuſtriſſima Nomina*, Kuropatnicciorũ, Łętowſciorũ, Zborowſciorum, Sołłohuborum, Kochánowſciorum, Romerorum, Ożgarum, Siemińſciorum, Radziejowſciorum, Sołtykorum, Wielogłowſciorum, Kiełczewſciorũ, Roſnowſciorum, Pruſzakorum, Mycielſciorum, Málczewſciorum, Miłkowſciorum, Tomaſzewſciorum, Woynarum, Micháłowſciorum, Męcińſciorum, Deboliorum, Białkowſciorum, &c. *Omne tetigerit punctum neceſſe; altioris in Orbe Lechico honoris: qui intrà margines librorum Lineam Materni Tui Sanguinis vel ſynopticè ſaltim producere vellet.* Chriſtophorus *Pientiſſimus olim* Primas Regni *cum* Alexandro *Palatino Siradienſi; Caſtellanus Viślic. cũ* Antonio *Succamerario Crac. SZEMBECII, Avi Tui Magni*; Franciſcũ CZERNY *nuper Voynicen. Equitem Aquilæ Albæ*; Stanislaum

Oſve-

(g) *Ioannes Konarſki de Domo Abdank Epiſcopus Crac. hic Comitatum Koziegłovienſem Eccleſia Cath, Crac. emit. Annô 1504.*

Osvecimensem; Petrum *Sandecen.* Adamum de Zakliczyn IORDAN *ad præsens Voynicen.* Castellanos, Franciscum *Palatinum Livoniæ*, Eustachiũ *Episcopum Płocensem*, Michaëlem *Capitaneum Boronecensem*, *item: Castellanũ nuper Náklensem Patruos & Avunculos* Tuos Hectoras: Christophorum *Can. Crac. Seren. Regiorum Poloniæ Principum* Cancellarium, Szembecios; Auditorem Curiæ suæ Celsitudinis *Reverendissimum Canonicum Crac. Custodem Coro. Regni*; Adamum *Krzeczoviensem Capitaneum*, Joachimum *Vexilliferum Osvecim.* Pocillatorem *Parnaviensem*, *omnes Magnæ CZERNORUM Domûs*, *hos Amitinos*, *illos Patrueles Fratres Tuos hìc venerari licet*, *Cum* Szembecio *Capitaneo Brest. Cujav: veniunt in materiam laudis*: *Illustrissima* Salomea de Szembeciis Ponińscia *Posnaniensis*; Morstynia *Vislicìensis*; *Palatinæ*, Braniccia *Castellana Bracławiensis*. *Tam stricta est necessitudo Sanguinis alti*; *alìas* Domûs Tuæ Reverendissime Domine Mæcenas. cum Dembinsciis, Małachowsciis, Wykowsciis, Cieńsciis, Łochocciis, Sendzimiriis, Wiktoroviis, Walewsciis, Mniszchiis, Nalepciis, Siedlecciis, Ligęzis, Swatopełkiis, Rucciis, &c. *Quid? si quasi postliminiò superioris paginæ*, *in hanc revocare vellem*, *perplures de Armis* Abdank *Gentequé Tua* Skárbkones *Honorios.*(g) *Ast:* Te *jam Tribunalia* Re-

(g) *Ioannes Abdánk Choiński*, *Ep. Crac. Annô 1537. Vir admirabili ingeniô excelsso animô*, *maximô consilio*, *eruditione & Juris peritiá non vulgari. Philip. Padniewski Episc. Crac. in Elog. post Cromer. lib. 5.*

gni, Petricoviense; *Annô* 1750. Lublinense *Annô* 1751. *ab Illustrissimo quod majorem in modum ornas Capitulo Cathedrali Crac.* (*quod Orbis Poloni judiciô* Seminarium Episcoporum est) Deputatum, *Iustissimum loqvuntur Aristidem. Deprædicant Pastoralem curam & sollicitam Tuam vigilantiam* Mielecensis & Szczucinensis *Ecclesiæ, quarum prior in numerosissimo populi confluxu Te cooperante consecrata, in alterius Paræciam Operarios ad spargendum semen Doctrinæ Christianæ missos; accivisti, ex quo uberrimũ in Grege* Tibi *commisso fructũ fecisti. Loqvntur curas* Tuas *Divorum* Aræ, *quibus erigendis, ornandis, totum* Te *ex animo gregis Forma factus, impendis. Quare: accipe ea quâ mente soles vultuqué sereno hoc levidense obsequii mei erga* Te *ac debitæ observantiæ munus, mei verò intererit officii à Superis precari, ut* Te (*ad illud quod præstas*) *Ecclesiæ Sanctæ, Patriæ & Domûs* Tuæ *Illustrissimæ Ornamentum, honoribûs quàm totiùs ornandum maximîs, sospitem & fortunatum longævùm servent. Exiguum hoc opus dum in sinu Gratiosæ* Tuæ *in me benevolentiæ repono, mei in* Te *obsequii principium illud non terminum esse velim.*

Illustrissimi Nominis
& Honoris Tui,

Cliens devinctissimus
A. O.

KAZANIE
PIERWSZE.

Redemptionem miſit populo ſuo. Pſal. 110. ℣. 8.
Odkupienie poſłał ludowi ſwemu.
Mementote vinctorum tanquam ſimul vincti, ad Hebræ. 13. ℣. 3tiô.
Pámiętáycie ná więźniow, jákobyście ſpołem więźniámi byli.

CHociaż ci mnie y Wiárá uczy, áni o tym bynaymniey nie wątpię; wiem y wyznáię z Iobem, że Odkupienie moie Pan y Zbawiciel moy żyie, *ſcio quòd Redemptor meus vivit. Job. 19. ver. 15.* Mam tu iednák ſłuſzną pytánia ſię o Ciebie okazyą: á gdzieżeś Przewielebne Zakonu TROYCY Przenayświętſzey Odkupienia niewolnikow Zgromadzenie. *Redemptionem miſit populo ſuo.*

Wſzak ieżeli o Bogu mowić ze Słowem Boſkim tu ſtáwam Kaznodzieiá: Zakon wáſz, nie od ludzi wyſtáwiony, nie od Swiętych utwierdzony, ále od ſamego Bogá poſtánowiony. *Hic eſt Ordo approbatus, non à Sanctis fabricatus ſed à Solo ſummo DEO.* Wyrok Innocentego III. Papieża. Ieſt o czym o was ciekawą wſzczynáć kweſtyą, bo Zakon Wáſz, toieſt Zakon Odkupienia niewolnikow, w oczách cáłego Niebá wielkie y zacne dzieło ieſt. *Opus Redemptionis Captivorum magnum opus eſt.* Zdánie Innocentego XI. Papieżá, dáiąc Benedykcyą Oycąm Waſzym pierwſzym do Polſki. O was mowić, ieſt to *Tractatum de Angelis* Miſtyczney rozkładáć Theologii: ták wſpomniony iuż Innocenty III. Papież wyſyłáiąc Oycow wáſzych pierwſzych do Fráncyi: *ite Angeli veloces quos Angelus ducit & docet.* bo co Trynitarz; to Anioł w ciele, *Præter ſolidum & Corpus nihil inter hos & Angelum quem videram puto intereſſe*; tenże Papież; O wáſzym Zakonie mowić ieſt, wſzyſtkie naypięknieyſze, naywybornieyſze do mowienia zábráć máterye: *tam pium Opus quod cæteris Miſericordiæ operibus antecedit*, bo wy do odkupowánia niewolnikow Swiętą wáſzą obráni Regułą, wſzelákiego z tąd dobrá, nieiákim ieſteście zgromadzeniem *& in quo omnia fere alia, quaſi per compendium exercentur*: to wam piſze Elogium Urban VIII. Papież w Bulli ſwoiey, ktora ſię záczyna *Salutaribus Apoſtoli monitis*; Atoli: trzy ſą nayoſobliwſze *prædicata*, ktore was ták z cáłym Niebem nierozerwánie łączą, ktore wam tak ściſłą z Bogiem ſamym piſzą kolligacyą, *funiculus triplex difficilè rumpitur Ecclæ. 4. v. 12*, Zycia oſtrość: miłość Bogá y bliźniego niezmierna, umiejętność wyſoka w Trynitarzách. *Tria in hoc Ordine admiranda, numerum myſticum indicant: vitæ aſperitas, Charitas immenſa, doctrina excellens.* ztąd miłością z Se-

ráfi-

rafinámi, Mądrością z Cherubinámi, w párágon iść możecie. tak o was Autor *sub titulo Columna Militantis Ecclesiæ.* Ná was ſię to ziściły owe w Prorockim przerzeczone Duchu koronátá Páleſtyńſkiego słowá: *Dominabitur à mari usq; ad mare & flumine usq; ad terminos Orbis terrarũ Pſál.71. ver. 8.* Wáſzego Zakonu, ſzerokie od morza do morza; od pierwſzych do oſtátnich świátá gránic *usq; ad terminos Orbis terrarũ in latitudine Charitatis* rozmnożenie; mam mowić pánowánie. *Cùm Ordo ſanctiſſimæ Trinitatis modernîs temporibus inceperit, eiq; Dominus tantũ benedixerit, qùod à mari usq; ad mare palmites ſuos jam extendit.* Honory III. Papież w Bulli ſwoiey, *sub Anno 1216.* Wielkie ſą, (nie uymuię.) Wielkich Pátryárchow; Bázylego, Benedyktá, Dominiká, Franciſzká y innych, w Synách ſwoich Familie, ále sług czyli służących; Wáſz Przeświętny Zakon oſobliwſzym iákimſi nád nie udzielny pánowániem, bo Zakon Odkupienia niewolnikow: nie moy koncept ále Dzieiopiſa Kościelnego, Purpurátá Rzymſkiego Bároniuſza, *in Append. Annalium p. 3. Baſilius, Benedictus, Dominicus, Franciſcus, Magna nomina ſunt, ſed ſervorum; Nomini Redemptoris omnis ſervitus cedit, omne genu obliquatur.* Tuć to u was właſną krwią zá Duſze Chrześciáńſkie wyláną ozdobnych Purpuratow ráchowáć Męczennikow; iedno ieſt, co ná czerwone żagle puścić morze. *Dicti Fratres, pro dictis captivis redimendis, corpora ſua mortis periculo ſubjicere non verentur.* ták o was Urban V. Papież. Dla tego: mieliście záwſze o ſobie *optimũ ſenſũ* w Naywyżſzych Kościoła Swiętego Głowách, iákoto Innocentego XI. do Máryi Krolowy zá Kázimierzá Krolá Polſkiego: *dignum profectò eſt, cui Regium tuum Patrocinium impertiaris, magnam utiq; in partem ventura; eorum meritorum, quæ idem Inſtitutum ſibi apud DEUM & apud homines*

comparavit. Naymożnieyſzych Ceſarzow, Niezwyciężonych y Nayiáśnieyſzych Krolow. Leopoldá pierwſzego w liście do Událryka, gdzie was *pium & laudabile Institutum* názywa. Iozefa tákże pierwſzego, Imperátorá Rzymſkiego do wielkiego Xiążęcia Hetruryi, gdzie was *Religionem proficuam* miánuie, Wielkiey pámięci Janá III. Krola Polſkiego, do Magiſtratu Lwowſkiego Roku 1686. Mieliście mowię wielkie zalecenia, y dobre o was nádzieie: *Supra nominatos exemplares; & Christianitati ac Patriæ nostræ pernecessarios: Religiosos intromittant,&c.* y tám dáley *in diplomate* liſtu pomienionego Wielkiey pámięci Krolá. A ia ſię do moiego wracam Thema: *Redemptionem misit populo suo.* Odkupienie poſłał ludowi ſwemu.

Ale z ſtrumienia zrzodłá; álbo iák mowią po nici kłębká dochodźić trzebá; á ná kimże poczęło, to Swięte, to Boſkie już nie ludzkie odkupienia niewolnikow Inſtytutum? oto, oſobliwſza Opátrzność Boſka, dziſieyſzego Solennizanta Paryſkiego DOKTORA IANA S. de Máttá, ná tę doſtoyność obrálá, Iemu ten ták wyſoki: ták Niebu pożytkuiący urząd, odkupowánia niewolnikow zdáłá, o ktorychby ſam y w Synách ſwoich w potomne wieki dbał, wiedział y pámiętał. *Mementote vinctorũ tanquã simul vincti.* Iemu mowię Bog, zupełną Dekretem woli ſwoiey nieodmiennym dał w tym plenipotencyą, áby ták zbáwienny, całemu Chrześciáńſtwu, ták potrzebny trzymał urząd: wſzyſtkich Biſſurmáńſką przyciśnionych złością, á krwią Naydrożſzą Zbáwicielá náſzego odkupionych Bráci náſzych Kátolikow, iemu *directè* zupełnym práwem, w opiekę, oddał. *Tradidit in manu illius universos vinctos qui in custodia tenebantur Gen: 39. v. 22.* Ten to Swięty gwałt cierpiącey, ięczącey pod iárzmem nieprzyiacioł Wiáry Swiętey Kátolikow wolności; uprzywileiowány, żarliwy, záwołany po wſzyſtkich národách

Obroń-

Obrońca: *Reducam Captivitatem vestram, & congregabo vos de universis gentibus Jerem. 29. ver. 14.* A kiedy ia pobożną biorę sobie ná reflexyą: że każdy człowiek máło co poniższe od Aniołow; *Minuisti eum paulò minùs ab Angelis. ad Hebræ 2. ver. 7.* całey Troycy Przenayświętszey Bogá Oycá, Bogá Syná, Bogá Ducha Swiętego Stworzenie. *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem Nostram. Gen. 1. ver. 26.* Naywybornieysze Rąk Boskich dzieło; *Opus manuum tuarum. Job. 10. v. 5.* á Zakon Odkupienia niewolnikow, Wielkim Patryárchą Swiętym IANEM de Máttá. nie pod inszym; ále sámym TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY zászczyca się Tytułem, táką z záłożonego themá ná pochwałę S. Pátryárchy formuię Propozycyą, gdy pokażę: że S. IAN de Matta iest to PRAWA RĘKA, ná odkupienie niewolnikow Powagą TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY Dána: Dodasz szrodkow łáski Twoiey, Utáiony w Nayś. Sák. Boże, bez ktorey: káżde dzieło błędnym stáie się Lábiryntem: wszák Ciebie miłość ku narodowi ludzkiemu ták zniewoliłá, że cię z Niebá ná ziemskiey pádoły niskości przy Wcieleniu Twoim sprowádziłá, á w ktorego Rękách są Wszyscy Swięci Iego: *Omnes Sancti in Manu illius sunt. Deut. 33. ver. 3.* Dopomożesz mowiącemu, ktoraś od więzow grzechowych záraz przy pierwszym Poczęciu twoim, y záwsze wolna byłá: á grzechowych niewolnikow naypewnieysza Ucieczko, Naywiększa Obrono, Niepokalánie Poczęta MARYA Pánno Mátko Boska.

Nie tylko to w Sądách y sprawách ludzkich, przez kogo co czynić iest iákoby przez siebie sámego czynić, *quod quis potest facere per se ipsum, hoc potest per alium. l. unic.* uczą Kanony. ále też náwet y sprawy Boskie, máią swoich właснych Delegatow, przez ktorych wykonáne, ták są ważne, iákoby przez sámego Bogá wykonáne były. Dowod tego mamy w Swiętych Sákrámentách, mamy

w po-

w powſzechnych Kośćiołá Swiętego Woluiącego rządách. gdzie Bog ludzkiey w dziełách ſwoich nadprzyrodzonych, iáko to wyprowádzenia łáſki poświącaiącey, záżywa poręki. Mamy to z Samey Przedwieczney Prawdy obietnicy, wſzák gdzie dwoch álbo trzech w Imię Boſkie ieſt zgromádzonych, tám ſwoię Boſką obiecał Bog przytomność. *Ubi congregati fuerint duo vel tres in nomine meo; ibi & ergo vobiſcum ſum.*

Exodi 7mô. ver. 1. Nie czyni ſobie Bog żadney krzywdy, bo iáko żadney niedoſkonáłośći, ták tey; áni ſobie, áni żadnemu ſtworzeniu uczynić nie może, á przecię Moyżeſzá woczách ſwoich Bogiem Fáráoná ſtánowi y názywa, *Dixitquè Dominus ad Moyſen, ecce conſtitui te DEUM Pharaonis.* á wyżey trochę: Moyżeſzá Bog záżył uſługi, áby był lud Izráelſki z Egypſkiey wyprowádził niewoli, przecięż z tym ſię zgłaſza że to Moyżeſz *in brachio Excelſo*; w mocy Rámieniá Iego; ták iákby ſam Bog uczynił *Ego Dominus: qui educam vos de ergaſtulo Ægyptiorũ & eruam de ſervitute, ac redimam in brachio Excelſo Exodi 6. v. 6.* Ani to bynaymniey Boſkiey nieuymuie Wſzechmocności, bo pod Ręką Iego wſzyſtko zoſtáie ſtworzenie. *Sub potenti Manu DEI. 1mâ Petri Cap. 5. v. 6. Tu ſolus bonus & potens es Judith. 11mô, ver. 6.* Czynił Bog dziełá ſwoie przez ręce Swiętych Apoſtołow: o czym obſzernie w dźieiách Apoſtolſkich, iáko to Páwłá: *Actorum 19. ver. 11. faciebat DEUS prodigia per manum Pauli.* dawał przykazániá przez Moyżeſzá *Exod. 31. ver. 18.* Opowiádał Sákráment Chrztu Pokuty przez Ianá Chrzćicielá, *Lucæ 3.* przez tegoż drogę ſobie torował ná świát tu przyiść máiący: *parate viam Domino. Marci 1mô.* toż ſamo u Izáiaſzá w rożdz. 40. w wier. 3. Zgołá: Wolą ſwoię Nayświętſzą, ktora ſię przez Ręce Iego rozumie, iáko y ſam Chryſtus do Oycá Przedwiecznego *Pater in manus Tuas Lucæ 23.*

ver.

ver. 46. to przez Aniołow iáko Posłow; to przez Swiętych iáko wiernych Sług swoich z rámieniá swoiego pełnił. A dzisieyszemu Solennizántowi Swiętemu IANOWI de Máttâ, iákiegoteż powierzył dzieła? Wielkiego záiste: wiele ná nim poległ *Salvavit sibi Dextera ejus & brachium Sanctum ejus Psal. 97. vèr. 1.* gdymu urząd odkupienia niewolnikow zlecił. Właśnie się zgadza pierwsze IANA S. de Máttá, y to ieszcze w żywocie Mácierzyńskim poczęcie: z owym u Ianá S. *Apoc. 20.ver. 1.* widzeniem; Widział tam Ian S. Aniołá zstępuiącego z Niebá, máiącego klucz y łáńcuch wielki w ręce swoiey. *Et vidi Angelum descendentem de Cælo, habentem clavem abyssi & catenã magnãin manu sua.* S. IAN *de Matta* ieszcze powszechnego tego świátá nie oglądał świátłá, ieszcze w Mácierzyńskich Márty zámknięty y wnętrznościách, á iuż od krolowy Anielskiey MARYI pewnego czásu przed Obrázem swoim się modlącey, że ná odkupienie niewolnikow z Rámieniá Boskiego miał bydź posłány, obwieszczony. *Ne metue! paries Filium, industriâ vinctorum Redemptorem.* Y iuż rodzi się szczęśliwie: ná Chrzcie S. z pierworodnego grzechu uwolniony więzow, czártu y mámmonie iego wieczny wypowiáda rozbrát, wielkie JANA Chrzcicielá bierze Imię, rozum ná posłuszeństwo Wiáry Swiętey wniewolą zupełnie oddáie. *Captivare intellectum in obsequium Fidei.* áni się tu pytáć potrzebá o IANIE Dziecinie: *quis putas puer iste erit?* łatwo wnośić przyszłą Iego Swiątobliwość, kiedy Dzieciná ieszcze: czterykroć w tydzień: w poniedziáłki, szrody, piątki y soboty, zwykłego dziecinnego przy piersiách ieszcze piástowány nie przyimuie pokarmu: łatwo unośić, iák wielkie, iák wysokie, iák drogie, iák osobliwsze miał mu Bog dáć tálentá, kiedy go ná odkupienie niewolnikow obrał, *ubi Redemptio sonat, intelligitur & pretium. S. Augustinus lib. 3. contra Julian* między

brzą-

brząkáiącemi niewolniczemi káydánámi Chrześciánámi, głośna będzie powszystkich národách IANA sławá. *Magnus vocabitur.* Y iuż ci w Szkolne wszedłszy záwody. *Scholastica ingressus Olympia*: pomnieysze náuki, Anielskim práwie przeszedł dowcipem: Ze tám Xerxes w Hellespont rzucił niegdyś więzy; to Szkolna nárrácya, IAN S. de Mattá wspołuczniow swoich rozumy, owszem y sámo umiejętności morze *æquor scientificum.* gruntownemi nie raz że wiązał rácyámi: istotney to dowod prawdy. Pomnieysze skończywszy náuki, álbo iák mowią: *Manum movens de tabula.* co nie dziw że w tey doskonáłości, bo z nim Ręka Boska, byłá, *Manus Domini erat cum illo. Lucæ 1. ver. 66.* Do większych zábiera się rzeczy: *Manum suam misit ad fortia. Prover. 31. ver. 19.* z wielkim u wszystkich plauzem, Doktorskim w Theologii w Páryskiey Akádemii uwieńczony Laurem, sława w Katedrze Doktor, z posłuszeństwá bárdziey; sam przez pokorę ták wysokiego Stanu unikaiąc, zá powodem Biskupá Páryskiego Kápłáński przyimuie Urząd, áż oto pod czás sámey Ordynácyi, ná owe słowá Biskupa: *Accipe Spiritum S.* ognisty widomie nád Głową Iego pokazał się płomień, ták iák ná Apostoły gdy Duch Przenayśw: w ognistych zstąpił ięzykach, rzekłbym ia; że to owa kolumná nád Głową IANA widzieć się dáie ognista *Exo. 13. ver. 21.* tylko, że támtá w nocy tylko ognista; wednie mgłá lud Izráelski prowádziłá, IAN S. de Máttá z okropney więzienia nocy od Bogá dány, doświádczony Wodz niewolnikow. Tu teraz od tąd IAN S. tym bárdziey cáły się ná służbę Chrystusowi Pánu obowięzuie, cálego siebie, w Swiętą Iemu dáie niewolą *Ego vinctus JESU Christi. ad Ephes. 3tiô ver. 1.* Pierwszą strászną, bezkrwáwą gdy odpráwuie Ofiárę, czyli Prymicye, coż się dzieie? podczás sámego Nayświętszey Hostyi podniesienia, niezwyczáyne iákieś ma widzenie,

nie, widzi Aniołá; w białey ſzácie, Szkáplerz ná pierſiach z Krzyżem, o dwoch kolorách niebieſkim y czerwonym máiącego, złożonemi ná krzyż rękami, dwoch niewolnikow; iednego Maurá, drugiego Chrześciáninà, trzymáiącego. Tu iuz Bogá ſámego: Słońce ſpráwiedliwości *ſub nube Euchariſtica*, pod obłoczkiem Sákrámentálnych przymiotow Utáionego piáſtuiąc ; nádprzyrodzone odbiera obiáśnienie, że z Rámienia ſwego do oſobliwſzego odkupowánia niewolnikow ſpráwowánia powołuie go Bog dzieła. Boſkim Námázáńcem zoſtáwſzy, *Nolite tangere Chriſtos meos. Pſal. 104. ver. 15.* w odkupowániu niewolnikow, naybárdziey chce ná ſobie Chryſtuſá wyrázić. *In captivis fratribus contemplandus nobis eſt Chriſtus, & redimendus de Captivitate, qui nos redemit de morte. S. Cyprianus.* Nie darmo to pewnego czáſu modlącemu ſię przed Krucyfixem S. Dominikowi, y o uwolnienie pewnego niewolnika gorąco proſzącemu, Chryſtus z Krzyżowey Kátedry tę wyráżną dał odpowiedź: *Fili pro quà preces fundis; ea res te non attinet. Ad alium pertinet Doctorem Pariſienſem IOANNEM & Socios ejus, quibus ego hanc Provinciam impoſui. Aliam tu non minùs nobilem ſuſcipies, & tuis adminiſtrandam trades. Synu, o ktorą mnie proſiſz, nie do ciebie tá rzecz należy. Do inſzego należy Doktora Páryſkiego IANA y Towárzyſzow*, czyli Bráci *iego. Ktorym ia tę potrzebę zleciłem. Inny ty intereſs nie mniey ſzláchetny obeymieſz, y twoim do záchowánia* (rozumiem Rożániec S. álbo opowiádánie Słowá Bożego) *do záchowánia* mowię, y promowowánia *podaſz.* ták o tym *Franciſcus à S. Auguſtino y Macedo Minorita:* Iákoż: wielki to urząd, urząd czyli dzieło odkupowánia niewolnikow, w tym Cała TROYCA PRZENAYSWIĘTSZA; Bogá Oyca Wſzechmoczność, Bogá

Syná Mądrość, Bogá Duchá S. Dobroć, iák w zwierciedle wydáie się, iáko się wydáłá przy odkupieniu náſzym. A tu iuż zdeſperowáni po wſzyſtkich odległych y dzikich národách niewolnicy IANA S. de Máttá zá wielką mieć będą obronę, zá nim iák zá murem ſtáną beśpiecznie, *quaſi pro muro à dextris Exodi 14. v. 29.* bo IAN Swięty *de Matta* Práwa RĘKA ná odkupienie ich, z Rámieniá TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY Dána. *Dextera tua Domine magnificata eſt in fortitudine. Exodi. 15. ver. 6.* Kończę pierwſzy Argument Kazánia, ápplikuiąc do tey máteryi ſłowá z dzieiow Apoſtolſkich: *Cap. 7. ver. 35. Hunc DEUS Principem & Redemptorem miſit cum manu Angeli qui apparuit ei.* że ſam Bog Naywyżſzy przy owym cudownym widzeniu iáſnym pokazał dowodem, że IANA S. *de Matta* Práwą RĘKĘ ná odkupienie niewolnikow, z Rámieniá ſwego przez Anioła poſłał. *Hunc DEUS Principem & Redemptorem miſit, cum manu Angeli, qui apparuit ei.*

Z ſtrony Boſkiey czyli z Rámieniá Boſkiego przedſięwzięte iákie kto podeymuie dzieło, temu ordynáryinie ná doſtátecznych w tey potrzebie ſkuteczney łáſki nie zbywa poſiłkách y pomocy. *DEUS in neceſſariis non deeſt:* zdánie Theologow: O tákieć Izáiaſz Prorok ſkruſzonym y upokorzonym ſercem wzdychał do Páná Bogá, bądź nam Rámieniem náſzym w ránnym czáſie, y zbáwieniem náſzym w dzień uciſku náſzego: *eſto brachium noſtrum in manè, & ſalus noſtra in die tribulationis. Iſaiæ 33. ver. 2.* Względem tey mocy y Pomocy Boſkiey: świát cáły ieſt iák naymnieyſzy kwándráns, czyli uncya, álbo hálerz y ban ieden ná ſzáli, álbo iedná ránney roſy kroplá, według Mędrcy Páńſkiego *Sap. 11. ver. 23. quoniam tanquam momentum ſtateræ, ſic eſt ante te Orbis terrarum*

rarum, & tanquam gutta roris antelucani, quæ descendit in terram. A odkupienia niewolnikow interess z Rámie- niá Boskiego komu zdány? *brachium Domini cui revelatum est? Ioánnis 12. ver. 38.* iuż wyżey widzieliśmy, że nie komu inszemu tylko S. IANOWI *de Matta.* A dostáte- cznych łask y posiłkow iák wielkich mu w tey potrze- bie, do spráwowánia urzędu tego udzielił; dáley poka- żę: Y iuż mu miłość Bogá y bliźniego niezmierna, do przystąpienia do tego dzieła wielkim' stáie się pocho- pem, y pobudką: *Charitas Christi urget nos. 2dâ ad Corin. 5. ver. 14.* Tu iuż ná pobliską ustępuie puszczą, gdzie- by tym usilniey Boskie w zdáney sobie odkupowánia niewolnikow potrzebie zważał sporządzenie, á według pobożnego niektorych zdánia tu od Anioła záprowádzo- ny, gdzie szczęściem przypádło, że S. FELIXA z Krolew- skiey Wálezyuszow idącego Familii, tu bogomyślne od kilku lat prowádzącego życie zástał, y gdy pewne- go czásu nád krzyształowym zrzodłem o Niebieskich (spocząwszy trochę) rozmawiáią rzeczách, biały iák śnieg widomie pokazuie im się Ieleń. niby do owego przezroczystego zrzodłá, z wielkim pędem biegnący. *ut cervus nitidas currit sitibundus ad undas*; między rogá- mi Krzyż błękitnego y czerwonego koloru máiący. Nie chcę ia tu wchodzić w rożne morálizácye y wyráżne ro- żne ná rożnych mieyscach, to w pieniách kościelnych, to w kántykách z Oblubieńcem, to w przysłowiách Sá- lomonowych, Ieleniá znáczenia y állegorye. Widze- nie to: słusznie przyrownáć mogę, do owego cudowne- go ná Rzeką Chobár Ezechielá widzenia. *Ezechielis 1.* gdzie Ezechiel o sobie mowi. *Cùm essem in medio capti- vorum juxta Fluvium Chobar, aperti sunt Coeli, & vidi Vi- sionem DEI.* gdy byłem w poszrodku niewolnikow otwo-

rzyły śię Niebá y miałem Widzenie Bogá, bo to tu w intereśśie niewolnikow, z Swiętemi Mężámi Bog tráktuie, y przez tego Ieleniá oczywiście widzieć im śię dáie. *vidi Visionem DEI.* Zdumiáłemu nád tym niezwyczáynym widzeniem S. FELIXOWI, IAN S. *de Matta*, pierwsze swoie przy Mszy Swiętey miáne wzwyż iuż wspomnione opowiáda: Tym czáśem w teyże nocy Poseł Niebieski Anioł obiemá śię we śnie pokázuie, upomina, áby do Rzymu poszli, Oyca S. Papieża Rzymskiego o pozwolenie wystáwienia nowego Zakonu Odkupienia niewolnikow; prośili. Ieszcze śię nád tym nieco záſtánawiáią w bogomyślności Swięci *Anachoretæ*, IAN y FELIX, álić Anioł po drugi y po trzeci raz im śię pokázuie, z tą przestrogą: że Interess ten z RámieniáTROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY iest, pozney cierpieć nie może zwłoki. Y iużci: pustelnicze opuszczáiąc cie: nie w interess odkupienia niewolnikow, z Bogiem sámym w Kościele Iego wstąpić máiąc, w pomienioną idą podroż, y dobrze: bo ieżeli rowna zasługa Chrześciáninowi przed Bogiem, bydź w niewoli, iáka byłá Iánowi bydź nápuszczy; według Tertulliáná *ad Martyres. Hoc præstat carcer Christiano, quod Eremus Ioanni.* łatwo wnoszę: toć nie rownie większa Swiętym około więźniow Chrześcián w odkupowániu ich władnąć stárániem. *Hoc præstat carcer Christiano; quod Eremus Ioanni.* Boskim posłuszni wyrokom, stáwáią szczęśliwie w Rzymie SS. Mężowie. Innocentemu III. Papieżowi, to wszystko, co im z Niebá obiáwione było, wiernie opowiádaią. Powziąwszy Ociec S. niezwyczáyne y nie pospolite opowiedziáne sobie Woli Boskiey znáki, á sam tákże przez Aniołá podobnym iák IAN S. *de Matta* przy Mszy S; (podobnym mowię) Ociec S. upewniony widokiem, słusznym

ſznym SS. Mężow IANA y FELIXA zádoſyć czyniąc proźbąm Roku 1198. dniá 28. Styczniá, to ieſt w dzień powtorego Feſtu S. Agnieſzki Pánny iákoby Oktáwy Iey, Zakon Odkupienia niewolnikow pod tytułem TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY, poſtánowił, poſtánowiony wiecznemi utwierdził czáſy. Tu iuż gdy do pożądánego rzecz przyſzłá ſkutku, Pierwſi nowego Zakonu Fundátorowie *ſub Regula propria* ſzczęśliwie powracáią do Francyi: Tu w Dyecezyi Meldeńſkiey, ná mieyſcu *Cervi Frigidi* názwánym, to ieſt ná tym mieyſcu, ná ktorym im ſię był Ieleń cudownie pokazał, IAN S. *de Matta* pierwſzy záłożywſzy klaſztor, w nim FELIXA Przełożonym zoſtáwia, ſam powraca do Rzymu. o FELIXIE FELIXIE właśnie teraz ſzczęśliwym ieſteś! *Re prout es FELIX ſic quoq; nomen habes.* Niewolnicze pętá, káydány, ſzczęśliwſzą tobie teraz ozdobą, niżeli rodowita ze krwi krolewſkiey koroná: nád drogie perły; ſzácownieyſze będą w tey koronie, wyciśnione w ſtárániu około odkupienia niewolnikow rzęſiſte krwáwego potu twego krople: *Non caput ita ſplendidum reddit impoſita Corona, margaritis conſpicua, ſicut catena ferrea quæ propter Chriſtum in carcere fertur. Ioan. Chris. ſuper Epla Pauli ad Ephes.* A ty Swięty Fundátorze, tą z Rámieniá TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY przyiętą funkcyą, przeſzedłeś SS. Apoſtołow, choć Doktorem ieſteś większy maſz ſtopień u Bogá, nád Swiętych w Kościele Iego Doktorow y Ewangeliſtow, żeś ſię ná to obrał, żeś ſię do tego urzędu obowiązał. *Illuſtrius eſt eſſe vinctum propter Chriſtum, quam ſive Apoſtolum, ſive Doctorem, ſive Evangeliſtam eſſe.* Wſpomniony Złotouſty Doktor. *ſerm. 8. ſup. Ep. ad Eph.* żeś Práwą RĘKĄ, ná odkupienie niewolnikow z Rámienia TROYCY PRZE-

NAY-

NAYSWIĘTSZEY Dáną: od Kościołá ktory ieſt Twierdzą y kolumną Prawdy niewzruſzoną uznány, powagą Iego, przez Námieſtnika Chryſtuſowego utwierdzony.

Powrotem znowu ſtáwa w Rzymie Swięty Zelánt niewolnikow; *in monte Cœllio*, zá pozwoleniem Papieſkim wſpániáły *S. Thomæ de Formis.* wyſtáwiwſzy Klaſztor, y ſobie ſamemu wolnym bydź nie chce, ciáło ſwoie, w ſurową bierze niewolą, mowiąc z Páwłem: *Caſtigo corpus meum & in ſervitutem redigo. 1ma ad Cor. 9. ver. 27.* poſty, umartwieniá, cylicya, łáńcuſzki, dyſcypliny, codźienna IANA, naybárdziey ulubiona zábáwá, przez co y zá niewolnikow grzechowych; ſam niewinny przed Bogiem; *juſtus pro injuſtis. 1. Petr. 2. ver.18.* pokutę czyniącSwiętą wypłacał ſię kooperácyą. *Propriũ juſtorum Opus eſt redimere Captivos. Lactantius Firmianus de vero cultuDeorũ Cap.12.* Opuſzczam tu umyśnie: u Innocentego III. ná ten czás Papieżá, w iákim był ſzácunku, iák częſto: pomieniony Papież *ad expedienda Orthodoxæ Religionis negotia*; doświádczoney IANA S. *de Matta* cnoty y umieiętności záżywał dzielności. Ale máiąc przed oczyma naywiękſzą Inſtytutu ſwego máxymę. toieſt záłożony zá fundamentZakonowi ſwemu odkupowánia niewolnikow obowiązek, czwartego záraz Mieſiąca, choć nie wielką według możności ná to zebráwſzy pieniędzy kwotę, wziąwſzy od Papieżá Benedykcyą, á przytym *do Mirámoliná Krolá Marochu* liſty; idzie z towárzyſzámi ſwemi, w dálekie, odległe y dzikie náodkupienie niewolnikow národy: ták weſołym czołem iák niegdyś Páweł w záchwyceniu do Ráiu, mowiąc ſobie z złotouſtym Doktorem *ſuper Epla ad Eph. Non ita beatum dico Paulum, eò quod in Paradiſum raptus ſit, ſicut quod*

in

in carcerem sit conjectus, non ita beatum existimo Paulum quod verba audivit ineffabilia, sicut quod vincula sustinuit. y ieszcze tenże Doktor narodow ná tymże mieyscu: *Si quispiam dixisset: elige utrum velis, vis esse Angelus Petrum stimulans ac solvens; an Petrus in carcere servatus? Petrus maluissem esse, propter quem Angelus descendit.* Uczcił Pan Bog w pracách IANA y wielą usławił cudámi, bo gdy pewnego czásu, w Tunecie do zápłácenia zá niewolnikow pieniędzy mu nie dostawáło, od owych srogich ludzi przedażcow, ciężko zbity: y ledwo co tylko żyw został, nádto przychodziło, áby álbo wolności; álbo życia postradáć: W tákim położony nieszczęściu Nayświętszey MARYI Pánny wzywa pokornie pomocy, y Obrażek czyli wyobrażenie Iey, ktory zá mocny puklerz miał ná piersiách; gdy ná wadze przy owych pieniądzách niedostátku ná szali położył wtym momencie: tyle ná szali pieniędzy cudownie przybyło, ile ná odkupienie owych niewolnikow, potrzebá było. à według inszych świádectwa: że mu się sama Łáskáwa widomie pokazáłá Krolowa Niebá MARYA, y tyle pieniędzy podáłá, ile w wowey potrzebie brákło mu było. Znáły tego Swiętego, Generálnego z Rámieniá TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY do odkupienia niewolnikow Ablegátá, y same Elementá, nierozumne zywioły, mowić się mogło o IANIE w Bogu: *Ei militat æther, & conjurati veniunt ad classica venti. Claud.* mogł sobie mowić z Páwłem. *Omnia possum in eo qui me confortat, ad Philip. 4. ver. 14.* gdy cáłą práwie przedszedłszy Hiszpánią, Fráncyą, gdzie pewnego czásu ná morzu będąc niewolnikami okręt nápełnił, innych ná brzegu zostáwił, przyrzekáiąc im, że w krotce po nich powroci. Záwzięta Maurow złość coż czyni? żágle IANOWI łámią, okręt zátrzymuią, ták

dá-

dálece: że álbo pozostáć ná brzegu, álbo się ná oczywiste podáć życia niebespieczeństwo potrzebá było. IAN S. *de Matta* poklęknąwszy ná koláná, gorące do Bogá czyni modły, y tyle w Bogu ufności nábiera: iákoż: *spes Domini neminem confundit.* że płaszcz swoy, ná żaglách rozpostárłszy, y niby ná okręt wsiadłszy; w sześciu godzinách, czterystá mil upłynął, y iuż w Rzymie znowu szczęśliwie stáwa. Cieszy się Rzym powtore IANA powrotem, Naywyższy Papież ná poskromienie tám znárowionego dużo Duchownego stanu, wysyła go do Dálmácyi; Dla przeciągnienia czásu námieniam tu tylko, iák tám Naywyższego Inkwizytorá S. Stolicy Apostolskiey Powagą máiąc ná sobie Charakter, iuż to Cudámi, iuż Kazániámi, wielkie pożytki, znákomite prac Apostolskich zostáwił ślády, iak zárázliwą Albigensow Herezyą, ktora byłá naywprzod w Mieście Albá czyli Albiga *Authore Olivariô* tego wieku się wszczęłá, á práwie cáłą Fráncyą zárázilá, IAN S. *de Matta. Sacrarum Literarum dexteritate Celeberrimus*: gruntownemi, publicznie poskromił y tyle pogromił Dysputami. Y nie tylko *ab extra* niewolą; ále też y czártowską cierpiących niemoc uwalniał, nádto: chociaż y nie przytomny á nabożnie wezwány, z niewoli rátował, ták Gwaltera Groffa Filippa II. Krolá Fráncuskiego *Polemárchá* názwiskiem. Ten gdy w expedycyi Ierozolimskiey, od Maurow będąc złápány, niektorey nocy stan swoy opłákány zważáiąc, przypomniáwszy sobie o dwoch SS. Mężách, ktorzy byli ná puszczy Gory *Brodelii*; Ich się serdecznym westchnieniem gdy polecił modlitwąm, coż się stáło? oto: záraz niewolnicze opádły go więzy y kaydány, że wolny bez uszczerbku wyszedł, záczym wdzięczen odebráney łáski Gorę

owę

owę *Brodelii*, wiecznym Práwem, Swiętemu IANOWI *de Máttá* y Synom Iego dárował. Ostátni raz, powracá do Rzymu z Dálmácyi IAN S. *de Matta*, wspomniony tyle rázy Innocenty III. Papież zá podięte, znákomite w Kościele Bożym prace, słuszną IANA S. *de Matta* chcąc uraczyć nádgrodą, Ostyeńską iemu ofiáruie Infułę, álić Swięty Mąż Biskupiey przez głęboką pokorę unika godności, y prośi Oycá S. áby iák począł, ták áż do śmierci w Zakonnym żył ubostwie, wysokiemi áby się nie obciążał dostoieństwy, ále ráczey w ubostwie żyiąc Reguły swoiey toiest odkupowánia niewolnikow, pilnował obligácyi. Ale iuż też Niebieska szczęśliwey wieczności IANOWI S. nie ták látami, iák pracámi doyzrzáłemu; *plus meritorum quam dierum pleno*, zbliża się zapłátá, trzeciego przed śmiercią dniá przeyźráwszy z Dáru Boskiego dzień ostátni życia swego grob otworzyć kazał, y tám się nádeń ná rogożce zánieść, kazał tákże przynieść ten dzielny Kośćiołá Bożego Atleta *omnem armaturam fortium*; Cylicya łáńcuszki, Dyscypliny, mowiąc do Bráci: *Synowie naymilśi, oto dziedzictwo wásze, ktore wam Testámentem zostáwiam. chowaycie ie pámiętáiąc ná mnię. Zchodzę z tego świátá żáłuiąc że się z wámi rozstáię, ále się cieszę, że poprzedzam wkrotce zá mną pośpieszyć maiących. Coż mi bowiem po tym życiu? gdy mnie CHRYSTUS wzywa. Iemu ia was y teraz polecam y potym w Niebie, ieżeli mnie ta krew* (Krucyfix trzymał w ręce) *niegodnego zbáwi, polecáć będę. Wy wászemi mnie Ofiárámi z tego świátá zchodzącego y modłámi wspomagaycie Bądźcie státecznemi w przedsięwzięciu, pomocy do tego Łáski Boskiey żebraycie. Alić sámo przetrwánie Dárem iest Boskim. Iuż mowić nie mogę. Oycowskie wam dáię, Błogosłáwieństwo, żegnam was.* te (mowię) dziedzictwem czyli Testámen-

tem Oycowſkie dáiąc im zoſtáwił Błogoſłáwieńſtwo, iákby mowił z Páwłem *ad Eph. 4. ver. 1. Proſzę was ia więzień w Pánie, ábyście przyſtoynie chodzili w powołániu tym w ktoryměście powołáni, ze wſzelką pokorą, y z cichością, z cierpliwością, ieden drugiego znoſząc w miłości, pilni będąc, ábyście záchowáli iedność duchá w związce pokoiu.* do wzáiemney miłości, do ſzczerey prawdziwey y zupełney Reguły záchęcáiąc wſzyſtkich obſerwáncyi. Potym z wielkim áffektem do Ukrzyżowánego CRYSTUSA wyrzekłſzy owe słowá, ktoremi on w ręce Oycá Przedwiecznego Duchá ſwego oddał: *In Manus tuas commendo Spiritum meum.* gdy Zakonni Brácia owe słowá Pſalmu. *Per viſcera miſericordiæ DEI noſtri:* w Chorze śpiewáli, w Rzymie w Klaſztorze *S. Thomæ de Formis.* Stworcy ſwemu Duchá oddał, żył lat wieku ſwego 53. mieśięcy 5. dni 24. W tenże czás záraz wielkie y wdzięczne z Niebá uderzyło świátło, nie tylko IANA iuż w świátłości wiekuiſtey *in lumine Sanctorum* bydź pokázuiąc, ále w tym świát Chrześciáńſki nieiáko obiáśniáiąc; że iáko CHRYSTUS wſtępuiąc do Niebá ná mieyſce ſwoie Swiętych Apoſtołow y Námieſtnikow ſwoich S. Piotrá Sukceſſorow zoſtáwił, ktorzyby owieczki iego Duſze Chrześciáńſkie od czártowſkiey bronili; okupem ſkárbu Kościelnego z grzechowey wykupowáli niewoli, ták IAN S. *de Matta* odkupienia niewolnikow ná Synách ſwoich wieczne zoſtáwił ſtáránie. *Captivorum Redemptio: magnum atq; præclarum Juſtitiæ munus eſt. Langius in Polianthea ver. miſericordia.* Złączył ſię z Bogiem Odkupicielem ſwoim ná cáłą wieczność, ktory tu był Práwą RĘKĄ ná odkupienie niewolnikow z Rámienia TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY Daną. od Urbáná IV. Papieżá Roku 1262. wraz z Swię-

tym

tym FELIXEM Walezyuszem, w katalog wpisany. Tu iuż przedłużonego trochę kaznodzieyskiego dyskursu, krotka niech będzie konkluzya.

Iesteśmy wszyscy poki wtym ciele, iák długo wtym ciele, dotąd iák w więzieniu, y świát ten więzieniem iest. *Carcer est hic mundus, & fornax Babylonis.* S. Antoni Pádewski *Ser. 22. post Dominicam Trinitatis.* álbo według *Hugona à Sancto Victore. Mundus hic Carcer est Captivorum, infernus damnatorum. lib. 3. misc. quæst:* ále to więzienie, temu bynaymniey nie szkodzi, kto w boiáźni Boskiey; żyiąc, postępuiąc z cnoty w cnotę, w boiáźni (mowię) Boskiey chodzi. według Złotoustego Chryzostomá zdánia *hom: 26. super Ep. ad Hebræ. Si in Cáptivitate fueris, Timor DEI adsit tibi, nihil triste erit.* Uprośże nam to przed Máiestátem Boskim Swięty odkupienia niewolnikow Zákonu TROYCY Przenayświętszey Pátryárcho, náucz nás Swięty DOKTORZE, ábyśmy tu w Boskiey żyiąc boiáźni, wszák tá iest początkiem prawdziwey Mądrości *virtus est vitiū fugere & sapientia prima. Horat.* *Początek mądrości iest boiáźń Boża.* według Ekklezyástyká Páńskiego. *Eccli. imô. v. 16.* á zwięzow ciałá tego wyszedłszy, ábyśmy wieczney w tym potym uwielbieni; w Krolestwie twoim záżywáli swobody, Tobie Ofiarą Chwały nieskończoney stáć się mogli, mowiąc z Psalmistą Psal. 115 v. 17. *Rozerwałeś zwiąski moie, tobie ofiarowáć będę Ofiarę chwały; á Imienia Páńskiego wzywáć będę,* Amen.

E2 AP-

APPROBATIO.

COncionem hanc, cui titulus *PRAWA RĘKA ná Odkupienie Niewolnikow &c.* & alteram similem pro ejusdem Sancti Confessoris Festo legi; in qua cùm nihil Catholicæ Fidei aut bonis moribus dissonum repererim, ideoq; ut in lucem publicam prodire possit, ex quacunq; Typographia, dummodo non ex Sandomiriensi Collegii PP. Societatis JESU; cui impressio hujus Concionis omnino interdicitur, & in casu attentandæ facultas hæc pro nulla habeatur, do facultatem. Dabam in Collegio Majori Universitatis Cracoviensis. Annô Domini 1763. Die 28. Mensis Januarii.

M. ALBERTUS BIEGACZEWICZ, Sacræ Theologiæ DOCTOR, Ecclesiarum; Collegiatæ S. ANNÆ Decanus, Parochialis in Przemykow Præpositus, Librorum per Diæcesim Cracoviensem Censor, *mpp.*

NA TOZ SWIĘTO
KAZANIE
DRUGIE.

Non enim vos eſtis, ſed Spiritus Patris veſtri. Mat. 10. ver. 2
Bo nie wy ieſteście, ále Duch Oycá wáſzego.

DRugi raz (day Boże ſzczęśliwie) ná tym tu mieyſcu ná pochwáły S. IANA *de Matta* Zakonu TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY Odkupienia niewolnikow Fundátora y Pátryárchy Káznodzieyſkim ſtawam urzędem, y gdy mi w pierwſzych počzątkách mowienia Wy Przezacni Oyca y Pátryárchy Wáſzego Synowie ná cel oczu, y um[illegible]ſłu powtore ſię znowu ſtáwiacie, rzecz dziwna! że mi wa[illegible]dziſieyſza dopiero ode-

odemnie przeczytána uporczywie nieiáko zápiera Ewángelia, mowiąc w te słowá *bo iuż nie wy iesteście, ále Duch Oycá waszego. AA.* Aleć ná to y chętnie pozwalam; Wy álbowiem chwyciwszy się wyráżney Sámego Zbáwicielá u Mateusza S. w rozdziale szesnastym náuki, záprzawszy się siebie samych, á szczerze udáwszy się zá Chrystusem, Swiętą Oyca y Pátryárchy wászego S. IANA *de Matta* przyiąwszy Regułę, iuż wprawdzie nie ci ktorzy niegdyś ná świecie byliście, ále żywym Oycá y Pátryárchy Wászego S. IANA *de Matta* Duchem iesteście. *sed spiritus Patris vestri.* Ták dálece: że, iuż nie tylko mowi w was, boście Zakonnym Slubem ná słowa Iego poprzysięgli; ále wszelkiemi siłámi wászemi do tego szczegulnie zmierzacie, iákobyście Iego iák naylepiey ná sobie wyrázić mogli, myślą, mową, wszystkiemi chwalebnemi czynámi wászemi do tego iedynie zdążacie, ná to się nayusilniey nátężacie iákbyście Go naydoskonáley náśládowáli, więc ná was się prawdzą dzisieyszey Swiętey Ewángelii słowá: *bo nie wy iesteście, ále Duch Oyca waszego.* Więcey powiem: Wy iuż nie wy iesteście, ále przedziwnym samego BOGA Wynálazkiem, sam álbowiem BOG w TROYCY Iedyny, ktory pierwsze świátá wynalazł odkupienie, tę (toiest Wászę) ktora pierwszego owego nieiákim iest zebrániem; mogł wynáleść, y Sam wynálazł Regułę, ták o tym Innocenty III. Papież *apud Macedonem in vita S. P. IOAN. de Matta. Cap. 13.* Tenże sam znák ná piersiách nośicie, zá ktorym cáły narod ludzki *in libertatem gloriæ Filiorum DEI.* z czartowskiey *ná swobodę chwały Synow Boskich, ad Rom. 8. v. 21.* wyprowádzon niewoli, y niby po iákiey drábinie z głębokośći strásznego wybáwiony piekłá, po tey też y wy práwowier-

ne

ne, z niewoli wyprowadzacie Chrześciáńſtwo. Wy wáleczni w miłości Bogá y bliźniego Rycerze, nie tylko słowy ále y uczynkiem prawdziwi Páná y Odkupicielá Náſzego Chryſtuſa IEZUSA náśládowcy, iáko Tego: ktory ſzacunkiem Męki ſwoiey y krwi Naydroższey, cáłego świátá ſtał ſię Odkupicielem, á Swiętego Oyca y Pátryárchy Wáſzego wiernemi ieſteście Náſtępcámi. Wy iuz nie wy ieſteście, ále świátu Chrześciáńſkiemu od ſamey TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY do tłumaczenia podána Táiemnica, nayzacnieyſza imienia Chrześciáńſkiego ſławá y naywyżſzy záſzczyt. *ták o tym Didacus de Hyedo Ord. S. Ben. in Hiſto. Alger. Dial. 1, Decis. 18* Wy iuż nie wy ieſteście: ále ziemſcy Aniołowie, czyli niewinni w ciele Anieli, y to ieſzcze coś więcey: Uwolnić z niewoli mogą Aniołowie, iáko Piotrá S. y wielu innych uwolnili, zá ludzi niewoli cierpieć nie mogą. Habit Wáſz; Niebieſki ná ſobie naypierwey dobrze był wyryſił Geniuſz, znáć że Aniołowie z Trynitarzámi, y Trinitarze z Aniołámi, to rowna pará: Zna Was dobrze Niebo, zna dobrze świát cáły. Swięta Pánná nád Pannami Przenaydoſtoynieyſza Bogárodzicá MARYA *in prima vigilia.* o puł nocy pewnego czáſu w Chorze Wáſzym Oſobą ſwoią, w Wáſzym Habicie ná Iutrznią ſię ſtáwiłá, wraz z Wámi śpiewáłá. Znáć że modły Wáſze nie doſyć że do Niebá idą, iák wonne kádzidło wzgorę ſię przed Oblicze Boſkie wzbiiáią, ále nád to: z Niebá ná ziemię ſłucháczow ſprowadzáią, ták dálece: że iuż y Niebieſcy Duchowie owę wſzelkiey rádości y weſela gromádną Stolicę chętnie opuſzczáią, áby im ſię tu tym lepiey przyſłucháli. Yowſzem: ſamego Chryſtuſa tu żyiąc ná świecie trzymacie urząd, zna was dobrze świát cáły Chrześciáńſki, Propontys, Perſya, murzyńſka

zie-

ziemia Afryka, Ameryká podziemne y dzikie kraie, znaią was dobrze swych wybawcow y Odkupicielow, wybawiacie z niewolniczych więzow ciáłá, Duſze; (iákom iuż wyżey powiedział) ná wieczną Synow Boſkich wyprowadzacie ſwobodę, niby drudzy Odkupiciele świátá, y ledwie że nie drudzy zbáwicielowie. Zyiecie: ále iák Sálámándrá ogniem; bo żyć nie możecie tylko miłości BOGA y bliźniego zápáłem. W mowie wáſzey náuka Słowá Przedwiecznego záwſze mięſzká, áni inſzego ieſteście ſercá, tylko tákowego; ktore ieſt miłości Boſkiey pełne. Dlá tego też podobno iednego ieſteście z Chryſtuſem Herbu, Krzyż ná Pierſiach noſicie, o Swięci Krzyżacy! bo káżdy z Was dlá miłości BOGA y bliźniego gotow ſię dáć zaráz ukrzyżowáć. Z niebieſkiego y czerwonego koloru ten Krzyż złożony, niebieſki; Niebieſkie właśnie ná ziemi Was znaczy plemię, czerwony; bo Zákon Wáſz Męczęńſką krwią przez ſzęśćſet bliſko lat záraz od pierwſzych ſwoich w Kościele Bożym pierwiaſtkow w ták wielu Męczennikach dosyć obficie záfarbowany y obmyty. Te obá kolory ná dnie białym, to ieſt: Sam *Candor Lucis Æternæ DEUS. Sap. 7. v. 26.* Wáſzey ſzczerości świadkiem, pierſi dozlitowania ſię nadnędzą bliźniego otwarte u wás záwſze bydź świadczy, y nie iáko pokázuie *Sicut enim albus color nulli alteri permiſtus; ita genuinum veræ ſinceritatis Symbolum eſt.* ták otym *Hugo à S. Victore.* Wy iuż nie Wy ieſteście, ále dzielna y udzielna Kościołá Woiuiącego Obroná, pod Náywyżſzym TROYCY Przenáyświętſzey hołduiąca Imieniem, ták wielą dzielnemi Rycerzami iák wielą dzielnemi uſzykowana Męczennikámi, á ieżeli według Cycerona *in Philippicis. mors eſt ſervitute potior.* Wy z Wáſzey to maiąc Reguły, że więźniow z niewoli Prawowierne wykupuiecie Chrześciany

ściány, toć cáłego świátá Chrześciáńskiego náywyższego szczęścia ú Was iest złożona summá, Wy iesteście zebrániem. Bo o to tylko prawie iedynie staracie się, to wszyscy tchniecie, y iuż nie Wy práwie, ále względem poprzysiężoney Waszey Reguły, S. Oyca y Patryarchy Waszego żywym Duchem iesteście, *Non enim vos estis, sed Spiritus Patris vestri.*

Coż dopiero mowić o dzisieyszym Solemnizancie S. Patryarsze Waszym IANIE *de Matta*? w Nim Ręká Boska, osobliwsze; Mocy, Mądrości y Dobroci swoiey dzielnie wystáwiła, wystáwione wsławiła, wsławione świátu ná widok podáłá dzieło. *Dextera Domini fecit virtutem Psal.* 117. *v. 16.* Iego: osobliwszą Odkupienia niewolnikow przed Niebem y świátem zászczyciłá zásługą. On w spráwach mocy, Mądrości y Miłości zesłáne od BOGA *Agens Principale.* Pierwsze człowieka odkupienie, wiemy dobrze, że bezdenną było miłości ku nám Páná BOGA nászego przepáścią, *álbowiem ták umiłował BOG świat że też Syna swego Iednorodżonego dał, áby wszelki ktory wierzy weń nie zginął, ále miáł żywot wieczny.* O czym u IANA S. w rozdziale trzecim. to iest Ociec Przedwieczny Syná swego w Táiemnicy Wcielenia ná świát zesłał. Drugiego Odkupienia Postánowiciel Náywyższy, Tenże BOG w TROYCY Iedyny, Imię swoie Boskie ták ná Niebie iák ná ziemi wsławił. A iáko BOG Ociec Syná swego ná odkupienie świáta zesłał, ták też niby w nieiákim podobieństwie JANA S. *de Matta* posłał, áby drogą Krwią Chrystusową odkupieni nędzni Chrześcianie ták drogiego Krwi Iego Nayświętszey Okupu, Bissurmańską przyciśnioni złością znowu nie utrácáli. Przetoż: słusznie iátu y poręcznie uczyniłem, że przeszłego Roku, prácą Kaznodzieyską, Tegoż Swiętego

D PRA-

PRAWĄ RĘKĄ ná wykupienie Niewolnikow Powagą TROYCY Przenayświętszey Daną bydź dowodziłem. Podobnego coś y teraz pokażę, gdy Go Obrazem TROYCY Przenaświętszey wysławię. Ale że to y káždy z nas (rzekłby ktokolwiek) ná Obraz y wyobráżenie Boskie stworzony. Więc ábym w S. JANIE *de Matta* coś więcey pokazał; *Mocnym* z Urzędu, *Mądrym* w życia Swiątobliwości, *Łaskawym* w Miłości BOGA y bliźniego Chrześcian niewolnikow *Obrońcą*; dalszym Káznodzieyskim dyskursem wysławiáć Go będę. Cokolwiek powiem niechay wszystko ná większą Twoię idzie chwáłę, ktory zá świádectwem Seraficznego Doktori pod strážą Sákrámentálnych przymiotow niby więźniem zostáiesz. *Ecce! quem totus Mundus capere non potest, Captivus noster est! S. Bonav. Tract. de DEO Incar.* w Sákrámencie Ołtarza Utaiony BOZE. Dodasz zwykłey Macierzyńskiey pomocy, Ktora Honoru Niepokalanego Poczęcia Twego S. DOKTORA JANA *de Matta* nie tylko piorem y ulty, ále gorliwym sercem; zarliwego y publicznego w życiu Jego Swiętym tyle rázy miáłáś Obrońcę, Ktorey, Honor, cześć y uszanowanie, przez Synow S. JANA *de Matta*, przez wykupione Obrazy Twoie; iáko czytam w dzieiach Generalnego Wykupienia; w Algerze *sub Anno 1642.* y znowu *w Tetuanie y Zále sub Anno 1674.* y oprocz Statuy P. JEZUSA Názáreńskiego (iákiego tu prawdziwy konterfekt czcić y widzieć się daie,) z dawna *w Madrycie*, we Lwowie, Cudami sławnego; Twoiey Niepokálánego Poczęcia nie ták dáwno *sub Anno 1702.* w Afryce wykupioney, tyle kroć rázy (mowię) był y do tych czas záwsze żarliwie bywa obroniony, Náydostoynieysza Pánno MARYA Mátko Boska,

Ná

Ná łodzie budynki ſtáwia, kto bez pozwołonego ſobie y gruntownie zleconego urzędu, z iákążkolwiek ſwoią rozpościera ſię władzą. Z tądci przed przyſtąpieniem do wſzelkich rządow, czyli to w świeckiey czyli Duchowney Zwierzchności ſtopniach, rzecz náypierwſza, naywięcey potrzebna, ſwey powagi y urzędu záłożenie, álbo iák mowią *fundatio juriſdictionis*. Miałbym w tey okoliczności co dośyć z Piſma S. iuż to *w Prawie nátury*, iuż *w Prawie Łáſki*, dowodnego świádectwa, te iednák pominąwſzy; dowod tey prawdy wydaie ſię y w Sákrámencie Pokuty, to ieſt związániá y rozwiązánia, odpuſzczenia grzechow álbo zátrzymania ich, od ſamego Chryſtuſa Páná dáney nam Kápłánom władzy, oprocz ktorey (gwałtowną śmierci wyiąwſzy potrzebę.) do ważnego rozgrzeſzenia: *Poteſtas juriſdictionis*. Władza Urzędowney Zwierzchności; koniecznie w Kápłanie bydź powinná, co też y Powagá Kościoła S. Duchem Boſkim we wſzyſtkim ſię rządącego, uſtawą *Conc. Trid. Seſs. 23. cap. 15. ſub nullitate Abſolutionis oboſtrzyła.*

Dobrze tám Tertullian *lib. 1. adverſus Marcionitas* nápiſał. *BOG Naywyżſzą mocą y władzą ieſt.* Tá moc czyli władza względem ſpoſobu poięcia náſzego w Pánu Bogu dwoiáka ieſt: pierwſza poſpolita y powſzechna, ktorą P. Bog podług nádánych od ſiebie náturze uſtaw co ſpráwuie, druga iuż nie poſpolita áni powſzechna, ktorą ſię Pan Bog do uſtaw nátury nie przywięzuie, ále podług naywyżſzey Woli ſwoiey nie ſtoſuiąc ſię do támtych w rzeczách od ſiebie ſtworzonych dzieło iákie czyni, y tákie dzieła Boſkie nádprzyrodzonemi; álbo cudámi zowiemy. A iáko Mądrość Bogu Synowi, miłość Bogu Duchowi Swiętemu, ták tę wyżey opowiedziáną moc álbo Wſzechmocność między włáſnościámi Páná Bo-

gá Pierwszey Osobie TROYCY PRZENAYSWIĘTSZEY według sposobu pojęcia nászego osobliwie przywłaszczamy, bo lubo te w Bostwie wszystkie istotnie są ziednoczone, *quid quid in DEO est; DEUS est*, tá iednák według náuki Anielskiego Doktorá, Bogu Oycu naybárdziey własna. Tą mocą Bog S. IANA *de Matta* niewolnikow Chrześcian Obrońcą nie tylko władnym uczynił, ále Osobie Jego y urząd takowy zlecił. Oczekiwał ná ow czás świát Chrześciáński szczęśliwych dla siebie IANA S. *de Mátta* Národzin, ięczeli pod iárzmem nieprzyiacioł Wiáry S. zostáiący nędzni Chrześcianie iák niewinne bez żołci gołębie, ięczeli(mowię) słowy Páwłá S. do Rzymian w Rozdz. 8. piszącego wzdycháiąc: *łkámy oczekiwáiąc odkupienia ciáłá nászego.* Przed wieki przeznáczył á ieszcze Dziecinę ná ten urząd Bog náznáczył IANA, *hunc enim Pater signavit DEUS Ioan. 6. v. 28.* Iákoż z Boskiey to wszystko szczegulnie poszło rády; *moia iest ráda y práwość, moiá iest opátrzność, moiá też iest możność. Przez mnie Krolowie kroluią y Práwostawce spráwiedliwe rzeczy skázuią. Prov. 8. v. 14.* Nie ináczey tylko władzą Oycá Niebieskiego ná urząd odkupowánia niewolnikow dány, rzekłbym z Niebá zesłány; *magna potentia est Dei solius, & ab humilibus honoratur. Eccli. 3. v. 21.* W Falkonie Prowincyi Francuskiey, Groffowstwie Nizeńskim R. P. 1160. odtąd sześćset trzy lat, dniá 23. Czerwcá, rodzi się IAN S. *de Matta*, rodzi się mowię w Falkonie Prowincyi, ktory gwałt cierpiącą więzniow Chrześcian ná ręce miał piástować swobodę, á piekielnego dálego zápędzić sępá. W tym Boská Opátrzność ktora IANA S. *de Matta* od wiekow Odkupicielem niewolnikow przeznáczyłá, w czásie pożądánym świátu Chrzesciáńskiemu dáła, áby się Iego ieszcze przed náro-

dzeniem

dzeniem wſzędzie po świecie rozgłosiłá ſławá, gdy ieſzcze w Mácierzyńſkich *Marty de Fonnellet* zámknięty zoſtáie wnętrznościách, nie iuż przez ktorego z Aniołow Posłá; iáko Fránciſzká, Tomaſzá z Akwinu y wielu innych przyſzłe národzenie; ále przez ſámę Krolową Anielſką MARYA, modlącey ſię pewnego czáſu przed Obrázem Iey, cieżarney IANEM obwieściłá Mátce. Pierwſze niemowlęcych lat IANA ſłowá od Anielſkiego poczęty Pozdrowienia, *Ave MARIA.* Podroſłſzy trochę w látá *ad Sextias Aquas* ná nauki udał ſię. Nie przygaſiły iednák bynaymniey raz záwziętego w ſercu IANA S. *de Matta Aquæ Sextiæ* Miłości Boſkiey ogniá, owſzem tym gorętſzy wznieciły; Bo cokolwiek tu czáſu IANOWI od náuk (choć doſyć w nich nátężonemu) zbywáło, do Szkoły Chryſtuſowey, to ieſt do Szkoły miłości bliźniego, z prágnienia tak wyſokiey cnoty, bez ktorey wſzelka by też naywyborniey ſza umieiętność zá nić; według Pawła Apoſtoła *1mâ ad Corin. 13. v. 2.* zwykł uczęſzczáć, Szpitale náwiedzał, chorym uſługi czynił, ziątrzone wrzody y rany ich wdzięcznie ſsał y lutościwie cáłował. Na pobliſką potym uſtąpił puſzczą, gdzie oddalonym od ſpołeczności ludzkiey będąc, gromił (ktorych y nie znał práwie) pożądliwości niezmazanego ciała ſwego, pod czas oſtrych częſtokroć ná śnieg rzucał ſię mrozow, częmu pytam ſię? łatwa odpowiedź: bo pożądliwościąm y krewkości ciáłá poprzednie zábiegáiąc; powolnym iemu nie chciał bydź niewolnikiem, ſłucháiąc zdrowey S. Auguſtyna *contra Iulianum lib. 5. cap. 3.* rady, *qui cedit concupiſcentiis atqué vincitur, capitur, traditur, poſſidetur ab illis, à quo enim quis devictus eſt, huic ſervus addictus eſt.* Słuchał przeſtrogi DUCHA Przenayświętſzego u Eklezyáſtyká *w roz. 18. wier. 30.* zápiſaney, *zá żądzami twoie mi nie chodź, á od ſwoiey woli odwrácay ſię.* Ci záś záiſte zá żą-

dá-

dámi idą, ktorzy ná nie dobrowolnie zezwaláią. *Post concupiscentias imus, cùm illis consentimus.* zdánie Hugoná *à S. Vict. cap. 16.* Żył ná puszczy iuż nie ták człowiek, ále właśnie iák Anioł wciele, wszák Iana S. Chrzciciela chociaż był prawdziwym iák inni człowiekiem á przecię Go Pismo Swięte Aniołem názywa: *Oto ia posyłam Anioła mego. u Máteuszá S. w roz. 11. wier. 10.* A dla tego w młodociánych záraz látách iedyna Serca Chrystusowego IAN S. *de Matta* pociechá, czego y ten też dowod żywym niech tu będzie świádectwem, że pewnego czásu w Kościele *S. Wiktora* przed Krucyfixem się modląc, te dziwney pełne słodkości od Ukrzyżowánego do siebie mowiącego Zbáwicielá zásłużył usłyszeć słowá: *Synu moy! ucz się mądrości, á ciesz serce moie.* Ztąd większey nie rownie do náuk nábráwszy ochoty tym goręcszym duchem z woli Niestworzoney Mądrości do Páryskiey udał się Akademii, gdzie w doskonáłey umieiętności ták wysoce postąpił, że chociaż ieszcze Doktorskim nie był uwieńczony Laurem, á iuż od sławy ludzkiey Doktorskie odbierał tytuły; *Doctor Eminens* názywány iákiego honoru wprzod áni potym żaden nigdy nie odbierał. A IAN S. *de Matta* pod Laur Doktorski uczonych iák żywo nie chce skłonić skroni, Doktorskiey w S. Teologii w owey sławney Sorbonie unika godności. Lecz *vox populi, vox DEI.* o ktorey mu się w włásney áni śniło woli, od S. Piotrá Apostołá (ktorego częste miewał widzenie) áby ią przyiął, iuż we śnie; iuż ná iáwie po kilka kroć nápomniony. Iuż tedy od wszystkiego ludu Doktorem uczciwie uszánowány, od Páryskiey Akademii tą godnością szczęśliwie uráczony został. Bo iákże pod Laur Doktorski zásłużonych Szkolnym potem nie miał skłonić skroni? kiedy Go do tego práwie sam Kościoł Woluiący Głowá

Apo-

Apoſtolſkiego kołá Piotr S. wzywáł, zgodne o IANIE dáiąc zdánie, godnym Go tey doſtoyności wprzod iuż oſą dził. Iákoż: byli żywym wyſokich rownie y doſkonáłych IANA S. *de Matta* talentow świádectwem, liczna Iego ná ow czás zacnych Uczniow korona, wſzákże: *Doſkonáłość uczniow, rádośćią y koroną náuczycielá ieſt.* według S. Ambrożego *ſuper 1mâ ad Theſſal. cap. 2.* z ktorych chociaż ták wielu liczby doſyć tu będzie iednego wſpomnieć Xiążęcia Sygnińſkiego ktory potym kościołá S. obiąwſzy rządy: Innocentego III. obrał ſobie imię, Papieſkie z wielką u wſzyſtkich chwałą * (Láteráneńſkie odpráwiwſzy Concilium) zdobił Triregium. Bo ieżeli względem ciáłá, poſpolicie dzielni z dzielnych, mocni z mocnych ſię rodzą, *boni bonîs naturâ generantur.* zdánie Filozofá *3tiô. Polit.* dálekoż bárdziey dowcipni z dowcipnych, mądrzy z mądrych náuczycielow Uczniowie pochodzą. Coż mowić o nieporownánie wielkich śiłách rozumu S. IANA *de Matta?* co o innych ktorzy z gruntowney Iego mądrości ták wyſoce poſtępowáli w náukách? kiedy prácowita Iego Profeſſorſka edukacya, ná Katedrze Piotrá S. ná Námieſtniczey ſamego Chryſtuſa w Innocentym III. Papieżu, ulubionym ná ow czas Naywyżſzym świátá Chrześciáńſkiego Monárchą, trzykroć Swiętym, trzykroć pobożnym, trzykroć niewinnym, cnotą y mądrością Naywyżſzym; Biſkupie Rzymſkim wydawáłá ſię. Kapłánem zoſtáwſzy; przy pierwſzey Mſzy Swiętey Ofierze dziwne iákieś nádprzyrodzoney mocy Boſkiey ma widzenie, to tylko ſzczegulnie iáwnie znáczące: że ná tęſkliwe práwowiernego Chrześciańſtwá prożby y modły. *wołáli do Páná y wzbudził im Zbáwicielá, y wybáwił ie. Iudic. 3. v. 6.* niewolnikow Chrześcian áby był uprzywileiowánym z Niebá dánym Obrońcą, teraz mu

BOG

* *Annô Domini 1215tô.*

BOG Ustalony władzą oraz y urząd zupełne; oddał. A iáko tám niegdyś tęcza między Bogiem y wszystkiemi żywioły ná ziemi, znákiem byłá przymierza, że BOG uniwersalnym świátá iuż więcey káráć nie miáł potopem, *Gen. 9. v. 16.* ták podobnie: w tym widzeniu mocne BOG z IANEM S. *de Matta* stanowi przymierze, niby słowy Izáiászá Proroká *Cap. 42. v. 6. & 7.* mowiąc do niego *Ia Pan wezwáłem cię w sprawiedliwości, y uiąłem cię zá rękę, y dałem cię zá przymierze ludu, za świátłość národom, ábyś otworzył oczy ślepych, á wywiodł więźnia z zámknienia y z domu ciemnice, te ktorzy siedzą w ciemnościach. Spiewaycie Panu piosnkę nową.* y tam dáley *v. 10, 11.* w tymże rozdziále. W czym áby był tym lepiey ducha właśnego utwierdził, powtornie udáie się ná puszczą. Anielskie tu prawdziwie z Swiętym FELIXEM Wálezyuszem z krwi Krolow Fráncuskich przezácnie zrodzonym, (ktorego tu iuż od kilku lat będącego Swiętego zástał *Anachoretę*) prowádził życie, gdzie też czásu iednego cudowne; Ielenia między rogámi krzyż czerwonego y błękitngo koloru máiącego mieli widzenie. A dotego po trzy kroć miánym przez Anioła we śnie nápomnieni widzeniem, áby śpiesznó bez odwłoki do Rzymu poszli, o nową Odkupienia niewolnikow u S. Stolicy Apostolskiey stáráli się Regułę. O moy BOZE! wiedziáłeś dobrze iak byli ochotnemi do pełnienia rozkázow Twoich Swięci Mężowie; ktoreś Im też y śpiącym iák ná iáwie dáwáł. Wysłuchał chętnie proźby SS. Mężow iuż o to tákże z Niebá nápomniony Innocenty III. Papież, *Roku P. 1198. Dniá 28. Stycznia* Zakon Odkupienia niewolnikow pod Tytułem TROYCY Przenayświętszey, wiecznemi czasy stánowi, postánowiony powágą Kościołá S. ktory iest *Filarem y utwier-*

twierdzą prawdy ad Tim. 3. v. 13. SwiętegoIANA *de Matta sub Regula propria Władnego* z ták Swiętego, świátu Chrześciáńskiemu zbáwiennie potrzebnego Urzędu, czyni, głośi, powtarza, stánowi Obrońcę.

Było to u stárodawnych w zwyczaiu Rzymianow, że złe álbo dobre; szczęśliwe dni álbo nieszczęśliwe, białym álbo czarnym w Kápitolium znáczyli y nie iáko zápisowali kámyczkiem. Zkąd też poszło ktore do tąd w używaniu mamy przysłowie: *albo calculô notanda dies*; albo z Wierzopisem; *Meliore notanda lapillo.* Trzechletnie Twoie (wzwyż opowiedziane:) Swięty PATRYARCHO Zycia Pustelniczego przepędzone ná ostrey Pokucie dni owe y chwile, świátu Chrześciáńskiemu o iák náder szczęśliwe! gdy iá pilniey ie uważam, mam mowić záiste: *meliore notandi lapillô.* Co też samo ostrą Zycia Twego niewinnego tám czynioną poświęcone, świádczą, y záwsze tám świadczyć będą: kámyczki owe ná teyże Puszczy gory *Brodelii* názwaney, ktore to niby Trynitárskiemi náznáczone Krzyżykami, iuż to febry, iuż rozmaite inne zá osobliwszą Swiętą Twoią do Bogá przyczyną leczą pároxyzmy. Większe ieszcze tychże kámyczkow *in Epitome Vitæ S. IOANNIS de Matta* opisane; krotko námieniam cnoty; ná proch stárte, pisane mażą chárákterý, to podobno smutne dekretowanych ná wieczne więzienie Chrześcian z regestru niewolnikow zupełnie gładzą y mażą Sententye ?? ptástwu latáiącemu náwet są zdrowe, do przyrodzoney im po powietrzu wolnym lotem záżywania swobody. Więcey ieszcze: ná piekielnego Goliatá w opętánych; á náwet y przeciwko pokusom iego, dobrą wiarą przy sobie noszącym ie; iák Dawidowym z procy wypuszczonym *1mi Reg. 17. v. 49.* stáią się pociskiem. To tákeś Swięty

PA-

PATRYARCHO puſtelnicze owe mieyſce, Twoim tám zá życia mięſzkánIem, áż do tąd wſzyſtkich w rożnych potrzebách uſzczęśliwiáiące uczynił. A iá mowię: że te chociażci máłe y drobne kámyczki, uroczyſte ſą wieczyſtey ſławy ku czci Swiątobliwości Twoiey Pirámidy y Koloſſy. Te cudowne kamyczki; Ciebie: *Władnego* bo z Urzędu od Bogáć dánego niewolnikow Chrześcian Obrońcy Imienia y zaſzczytu; wiecznym Cię piſzą Dziedzicem, albo iáko u IANA S. *w Roz: 1. wier. 12. dał im moc bydź Synámi Bożemi.* Twego ták chwálebnego przed Niebem y światem Urzędu; niewzruſzoną przeciwko ktorey *y bramy piekielne nie przemogą. Math. 16. v. 18.* funduią *Iuriſdykcyą.* mnie też iuż drugą Część záłożoney ná Twoie Pochwały do mowienia máteryi; dowodzić przychodzi.

Ieſt nie máło tákich ná świecie, ktorzy całą umieiętność ſwoię ná złych y ſproſnych zákłádaią uczynkách, ktorzy: *weſelą ſię gdy źle czynią, á kocháią ſię w naygorſzych rzeczách Prov. 2. v. v. 14.* nie to co uczciwość káże, ále co chuci ſwoiey lube y miłe; czynią, iáko mawiáią Łacinnicy. *non quod licet; ſed quod libet.* Nie iednego ſurowo ſpytáć by ſię potrzeba. *czego ſię chlubiſz we złości, ktoryś ieſt mocny w niepráwości? Pſal. 51. v. 3.* Umieią bliźnim gárdzić, niewinnych trápić, przeciwko czyſtości grzeſzyć, y wiele innych o ktorych áż ſtrách wſpomnieć! ciężkich popełniáć zbrodni; Páná BOGA chwálić, Iemu ſłużyć, bliźniego kocháć, hoyne ná ubogich dáwáć iáłmużny, więźniow náwiedzać y inne dobre uczynki czynić; nie umieią, dlá czego też ſam Chryſtus ná tákich ciężko ſię uſkárza. *Mat. 25. v. 42. & ſeq. łaknąłem á nie daliście mi ieść, pragnąłem a nie daliście mi pić, niemocny byłem á nie náwidziliście mnie.* Wzáiemney Chrze-

ścián-

śćiáńſkiey nie świádczą, ſobie uczynnośći, nie ſłucháiąc náuki Páwłá Swiętego, *ad Galat. 5. n. 13. álbowiem brácia ieſteście wy wezwáni ná ſwobodę, ále przez miłość duchowną zobopolnie ſobie ſłużcie.* dobre uczynki czynić iák żywo nie umieią, y umieć niechcą. *Mądrzyć ſą ná to áby źle czynili, ále dobrze czynić nie umieli Ier. 4. v 22.* Tákowi samym tylko imieniem ſą umieiętnemi, rzeczą ſamą ſą bárdzo nierozumnemi; bo w *złośliwą duſzę nie wnidzie mądrość, áni będzie mięſzkáć w ciele poddánym grzechom. ſap. 1. v. 4.* o tey głupiey mądrośći piſząc S. Bernardinus *ſer. de ſtig.* troiáką ią bydź uważa: iednę ziemſką, drugą bydlęcą, á trzecią ſzatáńſką; z kąd też *dæmon* z Greckiego ięzyka; tłumaczy ſię *ſapiens*, *callidus*, mądry albo chytry. Ziemſka (mowi) w ludziach chciwych, łákomych; bydlęca w nieczyſtych krotofilnych; ſzátáńſka w chárdych y wyniosłych. Łákomi tedy maią mądrość ziemſką, przez ktorą do rzeczy doczeſnych (nie máiąc ná to względu czy to ieſt rzecz godziwa czy niegodziwa,) nábywaniá zbyteczne przywiązanie maią. Nieczyśći máią Mądrość bydlęcą, przez ktorą gorzey iák nierozumne bydlętá zá wygodámi y ponętámi ciáłá oślep idą. Chciwi y wyniośli máią mądrość ſzátáńſką, przez ktorą do godnośći świata tego niepochámowanemi ciągną chęciámi. Woła ná tákich z wielkim ſercá żálem Seráficzny DOKTOR *ſer. de S. Greg. o iácy mądrzy! ktorych názywaią mądremi, gdyż nic mądrośći w nich nie maſz, ále głupſtwá pełnemi zoſtáią,* bo w Szkole Przedwieczney Mądrośći nic nie poſtępuią. Tę ták okryśloną nágánną mądrość, nie tylko Doktorſkim piorem, myślą, słowem, ále y wſzyſtkiemi życiá ſwego uczynkámi ná głowę potępił S. DOKTOR IAN *de Matta.* nie przywięzowáł nigdy ſercá do márnośći świátá áni do wygod ciáłá, świátowemi

gárdził dostoynościámi, miał ráczey Anielską, miał tákową, ktora się sercu Chrystusá dziwnie podobáłá, nie miał tey nierzetelney, márney, záwodney, *boć tákowa mądrość nie zstępuie z wierzchu od Oycá świátłości, álec iest ziemska, bydlęca, diabelska*, według náuki S. Iákubá Apostołá w liście iego *Cap. 3. v. 15.* Niebieską ráczey był udárowány od Bogá Mądrością, bo wszystkie IANA S. *de Matta* stáránia, wszystkie myśli, o rzeczách Niebieskich były. Byłá w IANIE S. *de Matta* ráczey mądrość Anielska, zá świátowemi nie uwodząca się godnościámi, bo pierwey Kátedrálney Páryskiey Kánonii, potym Infuły Ostyeńskiey, á nádto: Kárdynálskiego ofiárowánego sobie przez pokorę przyiąć nie chciał Kápeluszá. Zgołá mądrość z życia świątobliwością, y wzáiemnie świątobliwość z mądrością; ták ścisłym w IANIE S. *de Matta* były złączone związkiem, że ie w Nim nie tylko rozłączyć nie podobna; ále y rożność rozeznáć, y tę bez tey poznáć ciężko było w IANIE.

Mogł o sobie mowić z Psalmistą *Psal. 50. v. 8. niewiádome á skryte rzeczy mądrości twoiey obiáśniłeś mi*, bo Iemu osobliwie zákrytą przed świátem Woli y Mądrości swoiey do odkupowánia niewolnikow odkrył Bog Táiemnicę. A iáko *Ociec Przedwieczny Syná swego Iednorodzonego ná świát posłał, nie áby sądził świát, ále żeby był zbáwion świát przezeń. Ioan. 3. v. 16.* podobnąż też potrzebą: *był człowiek posłány od Bogá ktoremu imię było* Ian. *Ioan. 1. v. 6.* IAN S. *de Matta*, ktory ná sobie osobliwie y ná Synách swoich Synowstwá Boskiego: *Christus Imago Bonitatis: Sap. 7. v. 26. dedit eis potestatem Filios DEI fieri. Ioan. 1. v. 12.* wyráziwszy przysposobienie; z Niebá był posłány, áby iuż nie iedney Prowincyi, álbo ktoremu tylko krolestwu; ále cáłemu Chrześciáńskiemu świátu,

tę

tę Swiętą, tę zbáwienną odkupowánia niewolnikow sam niegdyś; á w potomne czasy w Synách swoich czynił usługę, te przynosił posiłki, nędznych Chrześcian z okropney niewoli nocy * wyprowadzał. Mądrość S. IANA *de Matta* że byłá doskonáła, iż była náśladuiąca Chrystusa, z tąd że byłá z życia świątobliwością złączona; łátwo przyzna każdy, niech tylko uważy iák byłá Swiátu Chrześciańskiemu pożyteczna. Według náuki S. Augustyná *Ep. ad Diocl. cap. 4. Doctor debet esse Defensor Fidei & debellator erroris.* Chwalebnie wykonał te oba obowiązki S. DOKTOR IAN *de Matta*; był Obrońcą Wiáry S. bo gdy w Dyecezyi Tolossáńskiey Albigensow herezya iad swoy co raz bárdziey rozszerzáłá, Powagą S. Stolicy Apostolskiey w Osobie *Inquisitoris Fidei & Legati Apostolici* tám postány z wielką u wszystkich chwałą ten zlecony sobie podeymowáł urząd. Był *debellator erroris*, bo Albigensow błędy gruntowną swoią náuką iak strasznym pogromił piorunem, z cáłey Hiszpánii y Niemczech ten záráżliwy kąkol wyrzucił, wykorzenił. A iáko Słowo Boskie wydało się przez Mądrość, tak w wielu podiętych pracách S. IANA *de Matta* mądrość, obfitemi w Kościele Chrystusowym rozpłynęła się strumieniámi. Winien osobliwsze IANOWI S. *de Matta* dzięki cáły świát Chrześciáński, przez ktorego drugie odebrał odkupienie, winno dzięki Niebo, do ktorego tyle rázy liczne wykupionych z rąk pogáńskich niewolnikow Chrześcian ná wieczną swobodę wprowádził z weselem orszaki, *Captivam duxit captivitatem ad Eph. 4. v. 8.* Był do tego S. IAN *de Matta* spráwiedliwym y niewinnym, bo do sprá-

* *Oratio in láudem hujus Sancti sub Prop. formata: Phosphorus post opacas servitutis noctes Amicum Libertatis serenum captivis Praenuntians; ab eodem Authore A. D. 1755. dicta.*

ſpráwiedliwego należy, mądre mleć w uściech rozmowy: *uſtá ſpráwiedliwego będą rozmyśláć mądrość, á ięzyk iego będzie mowił ſąd. Pſal. 36. v. 30.* Tákimci był IAN S. *de Matta*, Niebieſka w uściech y ſercu Iego byłá záwſze mądrość, kiedy ſwoię (o ktorey wyżey iuż námieniłem) z nátchnienia ſamey TROYCY Przenayświętſzey złożoną, Synąm do záchowánia podał Regułę. Tá álbowiem Mądrości Wcieloney Chryſtuſa naylepiey ieſt náſláduiąca: wſzákże Chryſtus dla Odkupienia náſzego. *będąc w poſtáci Bożey ſam ſię wyniſzczył, poſtáć ſłużebniczą przyiąwſzy ſtał ſię ná podobieńſtwo ludzi. ad Philip. 2.*

Iob. 28. v. 12. Ciekáwe wprawdzie Swięty Mąż y ſpráwiedliwy Iob wſzczyná pytánie *ſapientia ubi invenitur? & quis eſt locus intelligentiæ? mądrość záś gdzie bywa ználeziona y ktore ieſt mieyſce rozumności.* To podobno ubogátych w roſkoſzách żyiących naypewniey iey ſzukáć? odpowiáda, nie: *áni ſię znáyduie w ziemi roſkoſznie żywiących.* To podobno między temi ktorzy morzem zegluią, álbo w ſamym głębokim morzu będzie? *przepáść mowi nie máſz iey we mnie, á morze też powiáda nie máſz iey przy mnie.* Toć kiedy iey nie máſz w morſkiey głębokości, toć álbo ná powietrzu, iáko wywyżſzona nád inne ſtworzone Boſkie Dáry gorno ſię unoſi? nie: owſzem w pokornych rádá mięſzkáć głowách, pyſzne nienáwiedzi ſubiekta: *y ptakom też niebieſkim nie ieſt wiádoma.* gdzież tedy ieſt proſzę? odpowiáda mąż S. *nie: ále wyciągniona bywa Mądrość z ſkrytych mieſc. v. 18.* Tákać byłá IANA S. *de Matta* mądrość, *z ſkrytych mieyſc wyciągniona.* z ktorą iuż to w puſtelniczych ukrywał ſię ciemách, ále Sam Bog Swiátło Nieſtworzone rozmáitemi ią częſtokroć ná iáwie wſłáwił cudámi, tuż toć przy pierwſzey owey Mſzy Swiętey Ofierze, przy ktorey Go Mądrość

Przed-

Przedwieczna wdzięczną y upodobáną ſobie obráłá Ofiá-
rę, ták czytam w życiu Tegoż S. PATRYARCHY, iuż
przez dáne po trzy kroć Innocentemu III. Papieżowi
widzenie. Ale iużem to otym wyżey wſpomniał, do-
ſyć powiedzieć: ná życia Swiątobliwości ugruntowána
S. IANA *de Matta* mądrość; prawdziwie cierpliwego
Iobá wyrokiem *z ſkrytych mieyſc wyciągniona* ná pu-
bliczne wychodzi oko, kiedy Go Bog Záſtępow
Wálecznym poſtánowił Wodzem, ktoryby w więzach
miłości Bogá y bliźniego z ciemnych więzienia lochow,
Chrześciánow ná wolność wyprowadzał niewolnikow.
Co do trzeciey Części Kazánia należy *Łáſkáwym* w
miłości Bogá y bliźniego niewolnikow Chrześcian *O-
brońcą*; ſamo S. PATRYARCHĘ *Gratioſum IOANNEM*
wydáie Imię, przychodzi mi tu iednák wſpomnieć owe
S. Anzelmá *Ep. 119.* ſłowá: *Umieiętności końcem ktorey
miłość ieſt, wielce ieſt pożyteczna.* z tądci: więcey iákie-
mis tylko ſubtelnościámi uczący ſubtelnemi ale mniey
pożyteczni názywáni bywáią. Miłość záiſte y ſzcze-
rość naywiękſzym ieſt wſzelkiey doſkonałości związ-
kiem, według Apoſtołá nád inne cnoty mocno ią kázde-
mu zálecáiącego: *A nádewſzyſtkie rzeczy te mieycie w ſobie mi-
łość, ktora ieſt związką doſkonáłości. ad Col. 3.* od umieiętności
pochodzi poznánie iákiey rzeczy, z poznánia iey czy-
li wiádomości záczyna miłość. Miáł tę práwie naygo-
rętſzą S. IAN *de Matta*, bo wſzyſtkich Chrześcian nie
tylko z niewoli cieleſney ále y duſzney grzechowey, w
Wnętrznościách miłoſierdzia Zbáwicielá Chryſtuſa wy-
báwić, záwſze gorąco prágnął. Mowił ſobie częſto-
kroć z Páwłem S. *świádek mi tego Bog, iáko tego, żądam
ábyście wy wſzyſcy byli we Wnętrznościách IEZU- Chryſtu-
ſowych. ad Philip. 1. v. 8.* Serce ſwoie, oczy y affekt
cáły

cáły ná niewolnikow obrocił; w tym wszystkie stárániá utopił. A gdy pewnego czásu swoią Osobą ná wykupienie niewolnikow stáwić się nie mogł, bo Naywyższy Papież owych zwłaszczá záwiłych w Kościele S. czásow; od boku swego (dla powzięcia mądrey od Męża S. w rożnych trudnościách rády, puścić Go nie chciał, dwoch Swiętych Mężow do Maurytanii na swe mieysce posłał, toiest Błogosłáwionych Iáná Anglika y Gwilelma Skota, ktorzy listem Papieskim *Mirámolinowi* Krolowi *Márochu* zálęceni, szczęśliwie tám stánęli, á zá pięć miesięc 186. niewolnikow ná pożądáną wykupiwszy swobodę, z dobrą do Rzymu nowiną rádośni powrocili.

Byłá tyle rázy pomocą IANOWI S. *de Matta* do tego dzieła odkupienia niewolnikow, w ktorey też iedyną po Bogu pokłádáł záwsze nádzieię, *Mátka piękney miłości, y boiáźni, y uznánia, y Swiętey nádzieie Eccl.* 24. *v.* 24. *MARYA*, a iáko Synowi swemu Zbawicielowi nászemu w pracach, zásługach, okrutney męce y śmierci względem cáłego národu ludzkiego była Wspołodkupicielką, ták IANOWI S. *de Matta* w odkupowaniu niewolnikow iuż to przez widome pieniędzy; iuż to innych Macierzyńskiey Łaski swoiey dodania posiłkow, częstokroć się Wspołodkupicielką stáłá. Mámy to z náuki Wiáry S. że Ociec Przedwieczny názywa się Początkiem wszystkich rzeczy czyli Wszech mocnością, Syn Boski názywá się Mądrością, Duch Przenayświętszy Miłością. Iákoż nie ináczey záiste, *Miłość Boża rozlałá się w sercach nászych,* ále *przez Ducha Swiętego ktory nam iest dany ad Rom.* 5. *v.* 5. wszakże Syn Boski po to ná świát przyszedł, áby národ ludzki przez grzech zgubiony zbáwił, bo poniewaz był Mądrością Boską, do

niego

niego náleżáło obmyślić táki ſpoſob, ktorymby ſię było zádoſyć ſtáło Spráwiedliwości Boſkiey. A więc do Duchá Náyświętſzego należało, áby nas uczył Miłości Boſkiey, ponieważ on ieſt ſzczerą Miłością, dláczego też *owoc Duchá ieſt miłość, rádość, pokoy, cierpliwość, dobrotliwość, dobroć, niepopędliwość, cichość, wiárá, mierność, wſtrzymáłość, czyſtość. ad Gal. 5. v. 22. & 23.* y z tych ci; Łaſkáwego w miłości BOGA y bliźniego niewolnikow Obrońcę IANA S. *de Matta* łátwo iá dowodzę, *po owocách ich poznacie ie. Math. 7. v, 16.* Ieżeli *miłość cierpliwa ieſt, dobrotliwa ieſt. 1ma. ad Cor. v. 4.* Wieleby o tym mowić: iák ciężkie od záwziętego pogáńſtwa IAN Swięty *de Matta* tyle rázy ponioſł przeciwności, niewzruſzoną iednák przeciwko wſzelkim nátárczywościom ſtał ſię Opoką. Miłość pokoy lubi; wydáły ſię cudownie ná Swiętym IANIE *de Mátta* te iey ſkutki, kiedy iák tylko przyſzedł do Hiſzpánii, ták záraz czterech Krolow ktorzy z ſobą krwáwą długo toczyli woynę, cáłe prawie puſtoſzyli kroleſtwo, cudownie do pokoiu nákłonił, to ieſt: káſtelli, Legiońſkie, Arrágońſkie y Náwárry Kroleſtwá; od krwáwey uwolnił woyny, ſłodkim udárowáł pokoiem, niby owá *Gen. 8. v. 11.* gołębica, roſzczkę oliwną po krwáwym potopie pożądánego przynioſł pokoiu. Miáł y duchá Prorockiego, *przez Duchá innemu dáne bywa Proroctwo. 1. ad Cor. 12. v. 10.* bo ſzczęśliwe Krolowi Ferdynándowi pánowánia powodzenie, y Zakonowi Káznodzieyſkiemu S. Tomáſzá z Akwinu Anielſkiego Doktorá Prorockim ieſzcze przed národzeniem Iego, przepowiedział Duchem; ták otym *Emin. Card. Frater Carolus à S. Spir. lib. de defen. Eccl. Hiſt. Chron. de S. Ioan. de Matta.*

Nie bez táiemnicy ſię to ſtało: że DUCH Przenayświę-

świętszy nie w inszey ále ognistych ięzykow ná Apostołow zstąpił postáci *Act. 2. v. 3.* Dał nam przez to y świátu cáłemu Chrześciáńskiemu obiáśnienie, że Mężowie Apostolscy Náuczycielow urząd máiący, gorejący y ognisty ięzyk mieć powinni, áby ták nie dosyć ná tym odwrácáli grzesznikow od złego, ále też oziębłych, zápałem do dobrego, do cnoty pochopem, y ogniem miłości áby zápaláli. Ná ktore mieysce pięknie pisze Swięty Grzegorz *hom. 3. in Evang. Ięzyki ogniste Náuczycielowie máią, bo gdy iák BOGA kocháć, náuczaią, sercá słucháiących zápaláią,* y dáley tenże S. DOKTOR przydáie: *bo y dáremnaby byłá mowá Náuczycielá, ieżeli wzniecić nie może zápálu miłości.* Nie byłyć zaiste nie były nigdy, oziębłe áni dáremne IANA Swiętego *de Matta* náuki y prace. IAN Swięty *de Matta* był to drugi IAN Chrzciciel, *świecą goreiącą á świecącą, Ioan. 5. v. 35.* bo nie tylko wysokiey mądrości szeroko rozpostártemi w Páryskiey Sorbonie, *w Rzymskiey Sápiencyi,* z goła cáłemu práwie świátu Chrześciáńskiemu przyświecał promieniámi, ále też Boskim DUCHA Przenayświętszego ogniem ták gorzał, ták pałał, że słucháiących do miłości Boskiey zápalał. A iáko Chrystus gdy z oczu Uczniow z ktoremi szedł był ná Emáus zniknął, *uczniowie rzekli ieden do drugiego. Izasz serce násze nie gorzáło w nas? gdy mowił ná drodze y wykłádał nam pismá. Lucæ 24. v. 33.* ták podobnym sposobem: kiedy iuż dni świątobliwego życia S. IANA *de Matta* ná zachod śmiertelności skłániáły, o! iák słodko sobie wspominali Zakonni Brácia, y inni IANA S. *de Matta* Náuczycielá doskonáłości Chrześciáńskiey, DOKTORA Niebieskich náuk Uczniowie, boć *poki iesteśmy w tym ciele pielgrzymuiemy od Páná, 2dá ad Corint. 5. v. 6.* o! iák serdecznie wzdycháli

cháli

cháli *zostań z námi* Oycze! *Izász serce násze nie gorzáło w nas, gdyś mowił ná drodze y wykłádał nam Pismo.* Y ná Concilium Láteránenskim ná ktore był od Papieżá wezwány; ieszcze by byłá wydoskonáłoná owá pełna miłości y żárliwego o Wiárę S. duchá S. IANA *de Matta* wydáłá się gorliwość, gdybybył Bog Wszechmogący pełnego zásług * *R. P. 1213. Dniá 17. Grudniá.* do szczęśliwey w nadgrodę prac y zásług Iego nie przeniosł wieczności. Pogrzeb Swiętego Mężá sam Naywyższy Papież Innocenty III. (Uczeń niegdyś S. DOKTORA) z cáłym Kárdynálskim kollegium, w Rzymie, w Kościele konwentu *S. Thomæ de Formis.* zá rzecz słuszną poczytał swoią przyozdobić obecnością, y właśnemi wesprzeć duszę modlitwámi. A przy Ciele Tego Swiętego PATRYARCHY iák wielkie do tych czas Bog w TROYCY Iedyny sławne, y głośne po cáłey Hiszpánii cudá czyni, y łáski swe świádczyć nie przestáie: opuszczam umyślnie, dosyć ná tym niech będzie com powiedział, gdy S. IANA *de Matta* z Godności Zakonu swego Fundátora y PATRYARCHĘ; (co też y sáme záraz po szczęśliwym zeyściu Iemu pisáne *cum addito: sub Regula propria;* świádczą *Epitaphia*) *Władnym* z Urzędu, *Mądrym* z życia Swiątobliwości, *kto będzie czynił y uczył. Mat. 5. v. 19.* DOKTOTA. *Łáskáwym* w miłości Bogá y bliźniego niewolnikow Obrońcą; bo Łáskáwego ich Odkupicielá á Tego naypierwszego z włásney Reguły IANA S. *de Matta* teráznieyszym dowodziłem Kazániem.

KONKLUZYA.

Czytam w dzieiách Zakonu TROYCY Przenayświętszey Odkupienia niewolnikow, iż z tego Zakonu

* *Concilium Lateranense celebratum A. D. 1215. ut supra, sub Innocentio III.*

zá Wiárę S. Zakonnikow umęczonych przeszło trzy tyśiące cztery stá. * Swiętych ma Kośćioł Wyznáwcow blisko sto. Znácznieyszych Doktorow około pięćdźieśiąt. Pátryárchow y Swiętego Kośćioła Rzymskiego Kárdynałow bárdzo wiele poszło, y iuż szczęśliwie zá Wodzem swoim S. IANEM *de Matta* Niebu się dostáli. O Swięty PATRYARCHO! toć y my Ciebie o władne przed Bogiem podobnie także uprászamy pośiłki: *Te Duce vela damus; portus habitura secundos*. ábyśmy mogli szczęśliwie do portu szczęśliwey wieczności záwinąć, u niego stánąć. Co áby nam się tym skuteczniey powiodło, upomina nas S. DOKTOR IAN *de Matta* słowy Doktorá národow Páwłá S. *ad Eph. 4. v. 30. Nie záſmucaycie Duchá Swiętego Bożego ktorymeśćie náznáczeni w dźień odkupienia.* Nie zásmucaycie Bogá Oycá, ktory Was stworzył, nie zásmucaycie Bogá Syná, ktory wás krwią swoią Náydroższą odkupił, nie zásmucaycie Bogá Duchá Swiętego ktory was Łáską poświęcáiącą ná Chrzcie S. náznáczył, słowem: nie zásmucaycie cáłey TROYCY Przenayświętszey, Iednego w Istocie Bogá, y ták wszyscy w iedności prágnienia Swiętego, wieczney w Niebie (ktorey sobie z duize życzemy) przy pomocy Łáski y miłośierdźia Boskiego domieśćiemy się swobody, czyli ráczey Bog miłośierny iey nas łáskáwie domieśćić raczy: *iż on wybáwi lud swoy od grzechow iego. Math. 1. v. 21.* ták to Pánie Boże day; Amen.

ME-

* *Piotr Hyabynth Pruszcz. tit. kleynoty Miástá Krákowá. fol. 150.*

METRICA SYNOPSIS
VITAS SANCTORUM;
JOANNIS
DE MATHA
&
FELICIS de Valòis,
FUNDATORUM ORDINIS
SSS. TRINITATIS
De Redemptione Captivorum,
IN IMAGINIBUS
REPRÆSENTANS.
ex libro, cui Titulus-Phœnix Redivivus
DESUMPTA.

IMAGO I.

Martha S. P. JOANIS de Matha Genitrix, Beatissimæ Virginis MARIÆ oraculô de sanctitate nascituri filii sui edocetur.

Marthæ Matris adhuc uterô recubante JOANNE
Postulat auxilium Martha, MARIA Tuum.

Post

Post pia vota monet Virgo de ſidere viſa:
Quem nunc fœta refers, Martha Redemptor erit.

I M A G O II.

Artibûs liberalibus eruditur.

Muſarum vigilare choris ſvadebat acumen,
Hinc pater ad ſtudium providus ire jubet.
Quid præter ſtudium? ſacra nil niſi tecta colebat,
Haud aliud quid erat quàm pietatis opus

I M A G O III.

Vitam anachoreticam amplectitur, variîsqué diaboli tentationibûs exagitatur.

In deſerta migrat nullo comitante ſodale,
Quò non humano ſit via trita pede.
Horret, & hoc tolerare nequit teterrimus orcus,
Aggreditur variîs hunc revocare dolis.

I M A G O IV.

Coram imagine Crucifixi Salvatoris noſtri orans; jubetur interruptum ſtudiorum curſum repetere.

Dum fervens orat, loquitur Crucifixus eidem:
Fili! cor ſtudiîs lætificato meum.
Numinis imperium mox ùt cognoſcere cæpit,
Impiger obſequiô ſolvere juſſa parat.

I M A G O V.

S. Petri Apoſtoli apparitione recreatur,

Scandere per celebres ſtimulavit acumen honores,
Hoc ſibi pro nihilo, ſub pedibusqué facit. Tum

Tum Sanctus Petrus monuit demissus ab alto:
Sis celer imperio, quod DEUS ipse jubet.

IMAGO VI.

Theologiæ Doctoris Laureâ coronatur.

Inter certamen fert Palladis arte triumphos,
Quod stupet in præsens inscia turba novum.
Laurea serta parant victrici præmia fronti,
Cûi simul applaudit cœtus, & ornat opus.

IMAGO VII.

Sacris initiatur, ejusqué Sanctitas igneæ columnæ indiciô declaratur.

Dignior ut fieret sapientia tanta JOANNIS,
Presbyteri sacrum jussus adire gradum.
Imponente manus capiti Pastore JOANNIS,
Ignea de sursum visa columna fuit.

IMAGO VIII.

In prima Liturgia Angelum videt, duobûs captivîs utrinqué stipatum.

Dum primam Missam Neo-mysta litavit ad aram,
Cœlica contigerat visio rursus ei.
Angelus in præsens geminos dat compede vinctos,
Candida cûi vestis, crux bicolorqué fuit.

IMAGO IX.

Rursus in eremum se confert.

Antra subingreditur nebulas vomitantia tetras,
Quæ sunt haud ipsis invenienda feris.

Abde-

Abdere vivus enim ſe mundo velle peroptat,
Quò poſſet meliùs reddere vota DEO.

IMAGO X.

In ſuis Concionibus Redemptionem Captivorum commendat.

Juſtitiæ leges, vitæq; ſalubria juſſa
Ex ambone ſacro voce ſonante docet:
Qùod ſit Divinum peramata Redemptio munus,
Publicat, & miſeris ferre juvamen agit.

IMAGO XI.

Ejus operâ prima Redemptio inſtituitur.

Cœlitùs ergo datum munus primordia ſumit,
Dum tibi tolluntur vincula turba DEI!
Africa terra docet, quantos ſacer Ordo redemit,
Ac hilares patrios fecit adire lares.

IMAGO XII.

A ſummo Pontifice in Dalmatiam Legati Apoſtolici nomine mittitur, ibidemqué Concilio præſidet.

Concilium celebrare ſacrum legatur ab urbe,
Exequitur fervens hoc pietatis opus.
Tum leges ſtatuit Clero, populoqué ſalubres,
Firmaqué conſolidat, debilitata levat.

IMAGO XIII.

Pecunia pro redimendis Captivis ei cœlitùs ſuppeditatur.

Ob nummos cædit gens barbara fuſte JOANNEM,
Sed fuit auxilio Virgo MARIA ſuo. Nec

Nec cessat rabies, scindit quoqué nautica vela,
Ast extensa chlamys nautica vela dabat.

IMAGO XIV.

Nefandam Albigensium hæresim Apostolico fervore debellat.

Hæretico fuerat tunc dogmate Gallia pressa,
Contra quod pandit dogmata vera DEI.
Inquisitoris simul est & munere functus,
Ut detestandum tollat ab inde malum.

IMAGO XV.

Felici morte in cælum evolat.

Venit ad extremum correptus febre JOANNES,
Totus amore DEI mortis adivit iter.
Insontis vitæ scandit super æthera victor,
Fulgida quem Superûm lux comitata fuit.

IMAGO XVI.

Post obitum suum innumerîs claret miraculîs.

Ad tumulum demum dant lipsana dona salutis,
Cæcus habet visum, claudus & ire potest.
Laus summæ TRIADI tribuenti præmia justis:
Hûic Patri Sancto sit quoqué laudis honor.

Vita

Vita S. P. FELICIS de Valòís.

IMAGO I.

Eleonora S. P. FELICIS Nobilissima Mater, dum precibus vacat, cœlesti revelatione futuram sanctitatem filii sui, quem in utero gestabat, cognoscit.

Eleonora precans quod quærit, somnus adumbrat,
Oedipus arcanum detegit Hugo sacer.
Filius est FELIX mutans cruce candida serta,
Auspice quô Cruciger prodeat Ordo sacer.

IMAGO II.

S. P. FELIX de Valòís in tenera adhuc ætate constitutus, sua benedictione paẽs multiplicavit.

Pauperies inopes urgebat adire potentes,
Et pariter pressis nulla medela fuit.
Ingrediens tandem nutrix penuaria claustra,
Vi manuum pueri multiplicavit opes.

IMAGO III.

In alia occasione famem eôdem remedio profligavit.

Aret tetra fame, pluviam quia sidera celant,
In manibus pueri dulce levamen adest.
Per pueri dextram nutrix benedixerat agris,
Dumqué famem pellit, fama per ora volat.

IMA-

IMAGO IV.

Sapidioribûs obſoniîs ori proprio ſubtractîs; pauperes adoleſcentes cibavit.

A teneris miſeros epulô recreabat opimô
Nec vacuum quemquam paſſus abire domo.
Mollia de tenero velamina corpore ponit.
Ut nudis gratam ſuppeditaret opem.

IMAGO V.

Sub diſciplina D. Bernardi prima ſanctioris vitæ fundamenta poſuit. *

Mellifluus Doctor FELICI dogmata pandit
Et crucis ad cælum currere monſtrat iter.
Bernardina brevì FELIX pia combibit acta,
Expreſſit mores, munera, geſta, fidem.

IMAGO VI.

Mortuum reſuſcitat.

Præcipitatur equô juvenis, moriturqué repentè,
Hunc revocat FELIX Omnipotentis ope.
Hôc obſtrictus erat vinclô, cum tempore fœnus
Ut ſolvat, redimens agmina capta DEI.

IMAGO VII.

In aſperam Brodeliæ eremum ſecedit.

Antra colit FELIX Brodelia, ſpernit honores,
Et ſtrepitus mundi, regia ſceptra, thronos.
Vixit bis denos in montibus abditus annos,
Et ſolus ſoli ſolvere vota ſtudet.

* Ciſter: biſteri: Tit. 27. fol. 959.

IMA-

IMAGO VIII.

S. P. JOANNES cœlesti oraculô admonitus, FELICEM in eremo quæsivit.

Quærere FELICEM cœlesti voce JOANNES
Jussus, & invento jungitur ipse comes.
Auspicium cervus cruciger præsentat ad amnem,
Hinc referunt summo mystica visa Patri.

IMAGO IX.

Romam simul proficiscuntur, & à Summo Pontifice officiosissimè excipiuntur.

Ingressi Romam, venerato Præsule summo,
Curvato memorant poplite visa sibi.
Qui spe solatur Patres, Numenqué rogare
Admonet, ac spondet sancta petita lubens.

IMAGO X.

Ordo SSS. TRINITATIS de Redemptione Captivorum instituitur.

Ergo Pater Summus dum sacrifer adstat ad aram,
Adstat & Angelicus testis ab axe datur.
Inclyta firmavit redimendi munera Præsul,
Asseruitqué novos Ordinis esse Patres.

IMAGO XI.

SS. Patres candida veste, bicolore cruce insignita, ab ipso Summo Pontifice induuntur.

Confertur bicolor crux, candida vestis Alumnis,
Et TRIADI Primus dicitur Ordo Sacer.

Post hæc Mysta pius Divina oracula fundit:
Hic est à solo conditus Ordo DEO.

IMAGO XII.

Regula propria conscribitur.

Præsul, & Abbates gemini meditantur amussim
Parisiîs, condunt, Roma vigere facit.
Regula consociat Patres, quos mutuus antè
Junxcrat ardenter Relligionis amor.

IMAGO XIII.

Virgo DEIpara Trinitariô habitû conspicua, cum S. P. FELICE Matutinas preces inChoro decantat.

Dum sopor altus habet Fratres in Virginis ortu,
Solus adest FELIX præveniendo chorum.
Adfuit alma choro MATER, simul agmina Dïvûm,
Jungitur his FELIX, solvit & ore melos.

IMAGO XIV.

S. P. FELIX de Valòís, beato transitû ex hoc mundo emigrat.

Et labor, & senium FELICEM ad fata redegit,
Hinc meritîs plenos optat obire dies.
Fundit in amplexu CHRISTI spiracula vitæ,
Corpus humo reddit, Spiritus astra petit.

IMA-

IMAGO XV.

Post mortem apparet S. P. JOANNI de Matha.

Apparet Romæ FELIX post fata JOANNI,
Mortem felicem nuntiat ipse suam.
Jam se significat Superûm conscendere regna
Et Divûm lætis appropiare choris.

Sequens Chronodistichon annum exprimit, quô S. Religio hæc DEI nutu fundata fuit.

ELEGIA BREVIS

Eidem Ordini: Sacro, Cælesti & Angelico

ELOGIARIS.

PLaudito mundè Sacrâ Triados *decorate caterva*
Plaude; Tibi sat in hoc Ordine grande decus.
Tene? tacere decet tanti decoramina Cœtûs?
Hinc exesto tepor! concelebrato celer.
Tot celer ille Tibi succurrere suevit ab annis;
Hinc hucusq; Tibi Munde Minister *adest.*
Extemplò solvit quod vult Ecclesia mundo
In melius; bona jam libera, munde, Tibi,
O! Ordo TRIADOS! sed quo celebraberis ore?
Oræ non mundi; Te celebrare valent.

Non

Non hominum Tibi lingua ſatis, Tu diceris Ordo
Angelicus; *celebret Te quoqué lingua Poli.*
Qùod ſis Angelicus, *patet hinc: Veſtemqué ſtatutũq;*
Monſtravit candens Angelus ipſe Tibi.
Ordo *JOANNE ſtetit, necnon FELICE ſecundo?*
Cæli candeſcens Ales uterqué fuit.
Hi duo chara DEO ſoboles, & tertius an non
Innocuus *fuerat Papa? Sacrata TRIAS.*
Angelici Patres *qui Te ſtatuere caputqué*
Angelicum, quod Te nempe probavit; erat.
Viſere nunc Patres legitur, nunc Angelus ipſ....
Papam; *nam fuerat promptus adire pares.*
O! Ordo TRIADOS! totum celebrande per orbem,
Non hominum; linguîs ſed celebrande Poli.
Diceris Angelicus; *quos Te ſtatuiſſe videmus.*
Angelicæ Vitæ ſat liquet, eſſe Viros.
Eſſe nec abſimiles in Te ſat conſtat, & omnes,
Ex his quisqué nitens Angelus Ordo, Tibi.
Quot numeras Patres, Cæli numerabis alumnos
Tot; Tibi quiſqué Sacer Relligioſus erit.
Tu Cælô genitus: Tu Cæli Sancta voluptas,
Angelicus *meritò diceris eſſe* Chorus.
In Te, cum Sancto *Laudes, FELICE, canebat*
Divinas VIRGO Numinis ipſa Parens.
Angelici *Cætûs, Te nunc Regina MARIA,*
Cêu proprium voluit viſere quippe Chorum.

O!

O! Ordo TRIADOS! Tu jam Cœtusqué Chorusqué
Angelicus *quòd ſis, nemo negare poteſt.*
Una Trium DEITAS; iſtum Te miſit in Orbem
E Cœlis, hunc ut nempe beare queas.
Hunc & ter reddis tutum jam terqué beatum,
Non jam Patronis orbus & Orbis erit.
In Te de Cœlo toti Cuſtodia *mundo*
Miſſa manet, jam non iſte perire poteſt.
Et ſi quos retinet cuſtodia ſqualllida vinctos,
Tu Sacer, *hos vinclis eximis, Ordo ſuis.*
Tu redimis gentem, Cœlum Tu propter eandem
Captivas, ut ſic eſſe beata queat.
Captivas Cœlum, cupiens ſalvare redemptos,
Hos ne contingat vincla ſubire dein.
O! Ordo TRIADOS! per Te gens gaudet in Orbe,
Per Te, ter felix, terqué beata manet.
O! quantum mundus Tibi cultum debet! at iſte
Quid? Sacer *es Cœtus, dignus honore ſacro*
Ad Laudes igitur Tibi cùm non ſufficit Orbis,
Ipſis à Cœlis ſit Tibi ſemper honos.

LaVDetVr saCro sanCta trIas,
seMper sIne fIne.

IMPRIMATUR.

M. CASIMIRUS STĘPLOWSKI,
Sacræ Theologiæ DOCTOR & Profeſſor, ejusdemq; Facultatis PROCANCELLARIUS, Eccleſiæ Collegiatæ S. FLORIANI Clepardiæ ad Cracoviam DECANUS, &c. Librorum per Diœceſim Cracovienſem CENSOR, Univerſitatis Crac: RECTOR. *mpp.*